

INFORMAČNÝ MESAČNÍK SAMOSPRÁVY

Rozpis zberu triedeného
odpadu

str. 2

Slovo k Vianociam

str. 11

Rok v kremnickom archíve

str. 13

foto: Ivan Čižtko

*Šťastlivé a pokojné Vianoce
plné radosti, krásnych momentov
a splnených prianí
v kruhu svojich najbližších,
veľa zdravia, šťastia, lásky a porozumenia
v novom roku 2018*

Vám praje

Alexander Ferencik
primátor mesta Kremnica

Sedem storočí kremnických mestských lesov

Daniel Haas Kianička

História kremnického lesníctva je nesmierne bohatá. Lesy vždy tvorili súčasť teritoriálneho vlastníctva mesta Kremnica. Veľmi dôležité boli pre tunajšie zlaté baníctvo a mincovňu. Zároveň sa v Kremnici už pred stáročiami začalo s obnovovaním lesných porastov a s odbornou starostlivosťou o ne. Kremnica sa v spojitosti s lesným majetkovým vlastníctvom výrazne odlišuje od ostatných stredoslovenských banských miest, a to preto, že lesný majetok nadobudla predovšetkým kúpami za vlastné finančné prostriedky. To bol hlavný dôvod, prečo mesto, keď si niekto robil nároky

na jeho lesný majetok (šľachta, erár), vždy proti tomu urputne bojovalo. A čo je dôležité, Kremnica sa za každých okolností napokon podarilo ubrániť svoj lesný majetok. Hospodárske výhody tohto vlastníctva pociťujeme až dodnes — aj v roku 2017, keď si pripomíname 25. výročie prinávratenia (reštitúcie) lesov do rúk mesta Kremnica (1992 — 2017).

Písomné pramene z 13. storočia z územia Turca, Žiarskej a Zvolenskej kotliny poukazujú na to, že v tomto období sa v priestore Kremnice rozprestie-

rali rozľahlé husté lesy. Tzv. zamestnanecký názov obce Jastrabá (žili tam kráľovskí služobníci veľmi pravdepodobne chovajúci jastraby na lov) dokladá poľovnícke aktivity v údolí Kremnického potoka.

Dôsledkom objavu bohatých nálezísk zlata v tejto oblasti bolo povýšenie Kremnice na mesto. Priamo vo výsadnej listine z roku 1328 sa uvádza, že obyvatelia a tzv. hostia získavajú do vlastníctva dve míle územia a neobývaných lesov. V tomto priestore sa mohli mešťania samostatne hospodársky realizovať.

pokračovanie na strane 12

EMIL Z KREMNICI DECEMBER

EMAC 17.

kreslený komix na pokračovanie

POKOJNÉ PREŽITIE VIANOČNÝCH SVIATKOV A VŠETKO DOBRÉ V NOVOM ROKU ŽELÁ REDAKCIA KREMNIČKÝCH NOVÍN.

ADVOKÁT RADÍ

Kde a na koho sa obrátiť, ak chcete vyriešiť spor mimosúdnu cestou?

Ak ste sa s niekým dostali do sporu a nedokážete sa vzájomne dohodnúť, najčastejším riešením býva podanie žaloby resp. návrhu na súd. Konanie, ktoré takéto podanie iniciuje, však v sebe zahŕňa nielen zvýšené finančné náklady, ale aj množstvo času a neistoty z finálneho rozhodnutia súdu.

Existuje však aj riešenie, ktoré je finančne neporovnateľne menej náročné, ušetrí vám mnoho času a jeho výsledkom je vzájomná dohoda výhodná a záväzná pre obe strany. Takýmto riešením je tzv. mediácia, teda mimosúdna činnosť, v ktorej hlavnú úlohu zohráva mediátor.

Aké spory je možné riešiť prostredníctvom mediácie?

Vyriešiť spor mediáciou je možné v širokej škále rôznych oblastí. Ide o spory, ktoré vznikajú:

- z občianskoprávných vzťahov ako napr. vysporiadanie podielového ako i bezpodielového spoluvlastníctva, susedské spory;
- z rodinnoprávných vzťahov ako napr. starostlivosť o maloleté deti, výživné, dedenie;
- obchodných záväzkových vzťahov ako napr. nedodržanie podmienok zmluvy;
- pracovnoprávných vzťahov ako napr. neplatnosť výpovede zo strany zamestnávateľa, manažérske spory a pod.

Mediáciou nie je možné vyriešiť spory, kde právne predpisy nedovoľujú vec riešiť týmto spôsobom a kde je nevyhnutné, aby existenciu práva určil súd. Mediácia je teda napríklad v oblasti rodinného práva vylúčená v prípade vzniku a zániku manželstva, určenia materstva, zverenia dieťaťa do náhradnej starostlivosti či osvojenia.

Ako vyzerá priebeh mediácie?

Úlohou mediátora je vytvoriť a udržať počas priebehu riešenia sporu atmosféru, ktorá umožní stranám vzájomne komunikovať, určiť v čom presne vidia svoj problém, pokúsiť sa vzájomne pochopiť a vyjadriť, aké riešenie by pre ne bolo prijateľné.

Výsledkom mediačného procesu by mala byť dohoda, s ktorou by boli spokojné obe strany.

Je možné požiadať o mediáciu aj po začatí súdneho konania?

O mediáciu je možné požiadať aj v tom prípade, ak už bol podaný návrh na začatie konania na súde. V tejto súvislosti je dobré vedieť, že ak konanie skončia strany alebo účastníci schválením zmiernu do začiatku prvého pojednávania, vráti sa im až 90 % zo všetkých zaplatených poplatkov.

Cena za výkon činnosti mediátora sa stanovuje dohodou, ktorá vzniká medzi osobami zúčastnenými na mediácii a mediátorom.

Ako vám vieme pomôcť?

Mediačná kancelária JUDr. Lucie Luptákovskej poskytuje možnosť vyriešiť spor mimosúdnu cestou prostredníctvom mediácie a výrazným spôsobom vás tak odbremeniť od časového a najmä finančného zaťaženia súvisiaceho s konaním na súde.

Vážení Kremničania,

v novembrovom čísle Kremnických novín som písal, že k výstavbe nájomných bytov v Kremnici napíšem viac v decembrovom čísle. Nakoľko k dnešnému dňu nie sú zozbierané podklady od všetkých zainteresovaných strán, moje vyjadrenie by bolo neúplné. K tejto téme sa vyjadriť po skompletizovaní a vyhodnotení všetkých informácií. Dakujem za pochopenie,

Alexander Ferencík,
primátor mesta

Via ferrata na Skalke v zimnom období

mesto Kremnica, foto: HZS

18. decembra 2017 prebehlo rokovanie s p. Šedekom a p. Klobušnikom, profesionálnymi záchranármi Horskej záchranej služby pôsobiacej v Kremnických vrchoch.

Rokovanie sa týkalo uzavretia ciest via ferraty Komin v zimnom období. Na rokovaní boli dohodnuté takéto podmienky:

Vzhľadom na **nepriaznivé podmienky** a **vysoké riziko úrazu** v zimnom období budú **uzatvorené** via ferratové cesty:

Jánošíkova skala
Trubačova veža
Výzva.

Na rokovaní bolo dohodnuté, že Horská záchranná služba pôsobiaca v Kremnických vrchoch bude denne monitorovať podmienky na via ferratovej ceste a vyhodnotí, či je možné sa bezpečne pohybovať v zaistnej **via ferratovej ceste Komin**, ktorá má obtiažnosť C. Táto cesta v zimnom období bude **jediná, ktorá bude otvorená pre verejnosť**, a to po vyhodnotení členmi HZS, že je bezpečná. Informácia, či je via ferratová cesta Komin otvorená v uvedený deň, bude uverejnená na web stránke Horskej záchranej služby a web stránke mesta. Informácia sa bude **denne vyhodnocovať podľa poveternostných podmienok**.

Prosíme návštevníkov via ferraty v Kremnických vrchoch, aby sezónne uzatvorenie ostatných ciest akceptovali, a taktiež akceptovali prípadné uzatvorenie via ferratovej cesty Komin. Tieto opatrenia sa robia s ohľadom na vašu bezpečnosť. Uzatvorenie bude vyznačené aj informačnými tabuľkami.

Mesto Kremnica týmto ďakujem členom HZS za pomoc a spoluprácu.

Priestor pre volených predstaviteľov samosprávy

Jaroslav Slašťan, poslanec MsZ:

Všetkým obyvateľom nášho mesta želám zmysluplné, šťastné a pokojné Vianoce. Nech atmosféra Vianoc, dar lásky, porozumenia a pohody ostane vo vašich rodinách čo najdlhšie. A nech sa vám a nám všetkým aj v roku 2018 darí.

Martin Novodomec, poslanec MsZ:

Rok 2017

O pár dní sa rozlúčime so súčasným rokom a je čas sumarizovať plody našej snahy a práce ako v súkromnom, tak aj verejnom živote. Aspoň v týchto pár riadkoch by som rád zosumarizoval niektoré myslím, že úspešné kroky mojej poslaneckej činnosti. Samozrejme uvádzam moje, ale bez kolektívnej práce niektorých ďalších poslancov by to nešlo, za čo im aj touto cestou ďakujem. Zo začiatku roka sa mi podarilo komunikovať so športovcami a ľuďmi z kultúrnej obce. Okrem toho, že sme diskutovali o navyšovaní zdrojov do športu a kultúry, predstavil som im víziu prioritného zamerania dotácií na deti a mládež. To sa nám aj podarilo a v závere roka sme tak mohli v rámci športu dotovať túto skupinu aj mimoriadne. Šport aj kultúra si zaslúži viac záujmu! Veľmi dobre sa mi v priebehu roka komunikovalo aj s Klubom dôchodcov, kde sa podarila vzájomná participácia na živote v meste. Verím, že táto aktívna a usilovná partia dôchodcov (ako aj ostatných seniorov) pomôže Kremnici ďalej sa rozvíjať. Top investíciou v r. 2017 rezonovala oprava mestskej telocvične, kde mojím želaním bola čo najskoršia realizácia (aj tento rok), keďže mesto disponovalo dostatočným objemom financií. Keďže sa tak nestalo, budem tlačiť na vedenie mesta, aby rekonštrukcia bola ukončená s ohľadom na kvalitu v čo najskoršom termíne. Taktiež som hrdý na cesty, chodníky a parkoviská, ktoré sa podarilo zrealizovať, pretože infraštruktúra bola a je jednou z najdôležitejších priorit nás poslancov. Záverom chcem poďakovať všetkým zamestnancom mesta za ich ochotu a odhodlanie pracovať pre verejnosť. Možno sme v niektorých situáciách „bojovali“ s inými názormi a predstavami, verím, že vždy sme vychádzali s jediným cieľom, a to spoločnými silami pomôcť Kremnici. Taktiež chcem poďakovať aj vám milí Kremničania, že mi veríte, obraciate sa na mňa, komunikujete so mnou a prejavujete záujem o svoje mesto, o svoje okolie. Chcem aj naďalej s tým najlepším úmyslom robiť pre dobro nás všetkým. Všetkým vám k nastávajúcim Vianociam prajem krásne a pokojné prežitie vianočných sviatkov v kruhu najbližších, nech ste šťastní a naplnení radostným príchodom malého Ježiša na svet.

ZBER TRIEDENÉHO ODPADU Z DOMÁCNOSTÍ V ROKU 2018

Na území mesta Kremnica sa komunálny odpad triedi na samostatné druhy separovaných odpadov: papier, sklo, plasty, železný odpad. Tento vyseparovaný odpad sa v rodinných a bytových domoch ukladá do vriec a každá separovaná zložka musí byť osobitne. Odvoz triedených zložiek komunálnych odpadov z vriec sa vykonáva jedenkrát mesačne. V roku 2018 sa bude odvoz realizovať podľa stanoveného harmonogramu:

PONDELOK

8. 1. ; 5. 2. ; 5. 3. ; 9. 4. ; 14. 5. ; 11. 6. ; 9. 7. ; 6. 8. ; 3. 9. ; 8. 10. ; 5. 11. ; 3. 12.

Ulice : Veternická, Zechenterova, ČSA, S. Chalupku, Dolná, P. Križku, Nám. SNP, Matunáková

UTOROK

9. 1. ; 6. 2. ; 6. 3. ; 10. 4. ; 15. 5. ; 12. 6. ; 10. 7. ; 7. 8. ; 4. 9. ; 9. 10. ; 6. 11. ; 4. 12.

Ulice : J. Horvátha, Továrnská, Zámocké nám., Zlatá, J. Kollára, Štefánikovo nám., Kutnohorská, L. Štúra, Langsfeldova, Angyalova, Bystrická

STREDA

10. 1. ; 7. 2. ; 7. 3. ; 11. 4. ; 16. 5. ; 13. 6. ; 11. 7. ; 8. 8. ; 5. 9. ; 10. 10. ; 7. 11. ; 5. 12.

Ulice : Rumunskej armády, Banská cesta, Nová dolina.

/ Uvedené dátumy si poznačte do svojich kalendárov ! /

TRIEDENÉ ZLOŽKY

PAPIER:

noviny, časopisy, katalógy, prospekty, listy, kancelársky papier, zošity, knihy, papierové vrecúška, lepenka (kartón), krabice. Tetrapakové obaly / z mlieka, z džúsov a pod. /

Netriedia sa a neodoberajú:

obaly z mrazených potravín, kopírovací papier, znečistený a mastný papier — tieto odpady patria do štandardných zberných nádob.

PLASTY:

„PET“ — fľaše, fólie pre domácnosť, umelohmotné tašky, mikroténové vrecúška, obalové fólie, nádoby z mliečnych výrobkov, plastové tácky. Plechovky / z piva, z energetických nápojov, konzervy a pod. /

„PET“ - fľaše je potrebné pred uložením zošliapnuť, aby sa zmenšil ich objem !

Netriedia sa a neodoberajú:

veľké tvrdé plastické látky, koženka, sklolaminát — tieto odpady patria do štandardných zberných

nádob alebo do veľkokapacitných kontajnerov.

SKLO:

biele a farebné fľaše, sklo svetlé a farebné, sklenené poháre, sklenené črepy a okenné sklo.

Netriedia sa a neodoberajú:

porcelán, keramika a zrkadlá — tieto odpady patria do štandardných zberných nádob, alebo do veľkokapacitných kontajnerov.

ŽELEZNÝ ODPAD:

drobný železný odpad treba uložiť do igelitovej tašky a sústrediť ho na miesto odvozu spolu s ostatnými triedenými zložkami.

Netriedia sa a neodoberajú:

textilie z umelých vlákien, kovalové koberce a pod. — tieto odpady patria do štandardných zberných nádob, alebo do veľkokapacitných kontajnerov.

Žiadame Vás, aby každá vytriedená zložka komunálneho odpadu sa zhromažďovala osobitne. Nie je prípustné zmiešať viacero zložiek komunálneho odpadu dohromady !

Zvoz komunálneho odpadu počas vianočných sviatkov a Silvestra

Mestský úrad Kremnica, oddelenie technických služieb, upozorňuje občanov mesta Kremnica na zmenu zberu komunálneho odpadu z rodinných domov počas vianočných sviatkov a Silvestra v roku 2017.

VIANOČNÉ SVIATKY - / 52. týždeň /

Zber vozidlom MAN - kuka, ktorý sa pravidelne vykonáva v dňoch pondelok, utorok a streda sa bude realizovať nasledovne:

Namiesto pondelka 25. 12. 2017 v utorok 26. 12. 2017 — sviatok - zvoz

Namiesto utorka 26. 12. 2017 v stredu 27. 12. 2017 — pracovný deň - zvoz

Namiesto stredy 27. 12. 2017 vo štvrtok 28. 12. 2017 — pracovný deň - zvoz

Zber malým vozidlom Piaggio, ktorý sa pravidelne vykonáva v dňoch streda, štvrtok a piatok ostáva bez zmeny a bude sa realizovať nasledovne:
Streda 27. 12. 2017 — pracovný deň - zvoz

Štvrtok 28. 12. 2017 — pracovný deň - zvoz
Piatok 29. 12. 2017 — pracovný deň - zvoz

JANUÁR 2018 - / 01. týždeň /

Zber vozidlom MAN - kuka, ktorý sa pravidelne vykonáva v dňoch pondelok, utorok a streda sa bude realizovať nasledovne :

Namiesto pondelka 1. 1. 2018 v utorok 2. 1. 2018 — pracovný deň - zvoz

Namiesto utorka 2. 1. 2018 v stredu 03. 1. 2018 — pracovný deň - zvoz

Namiesto stredy 03. 1. 2018 v štvrtok 04. 1. 2018 — pracovný deň - zvoz

Zber malým vozidlom Piaggio, ktorý sa pravidelne vykonáva v dňoch streda, štvrtok a piatok ostáva bez zmeny a bude sa realizovať nasledovne :

Streda 03. 01. 2018 — pracovný deň - zvoz

Štvrtok 04. 01. 2018 — pracovný deň - zvoz

Piatok 05. 01. 2018 — pracovný deň - zvoz

získali strieborné plakety p. Tibor Baláž z Nevoľného a p. Ján Oravec z Kopernice. Bronzovými plaketaami boli za 10 odberov ocenení: Jakub Bezcányi, Petra Bučanová, Branislav Drienko, Bc. Blanka Faltýnková, Eduard Gretschi, Viera Groschová, Róbert Knapp, Dušan Kostoláni, Petra Miková, Alžbeta Oswaldová a Mgr. Lucia Uhlárová. Na stretnutie boli pozvaní aj 4 darcovia, ktorí darovali svoju krv po prvýkrát: sestry - Terézia a Saskia Kapsdorferové, Eva Staňáková a Dominika Holicová.

Darcovia dostali okrem plaket a medailí aj vecné darčeky od zástupcov jednotlivých zdravotných poisťovní: VZP, Dôvera a Union a z rúk primátora symbol blížiacich sa Vianoc - vianočnú ružu.

„Všetkým darcom, bez rozdielu, patrí naše veľké ĎAKUJEME“, aj tieto slová zazneli pri slávnostnom prípitku, čaši červeného vína.

Slávnostné prijatie ukončila zpozárka slovami:

„Hovorí sa, že IBA sťahovaví vtáci sa vracajú. Ja verím, že keď nadíde ten správny čas, aj Vy sa k nám raz opäť a radi vrátite.

Vrátite sa na spoločné stretnutie ĽUDÍ s veľkým srdcom — ĽUDÍ s veľkým „L“.

Do skorého videnia s dobrom, s krásou, s láskou a so šťastím...

Prijatie darcov krvi na Radnici v Kremnici

Ľubica Négerová

Územný spolok Slovenského červeného kríža v Žiari nad Hronom a Zbor pre občianske záležitosti Človek človeku pri MsU Kremnica pripravili popoludní dňa 7. decembra v obradnej sieni mesta slávnosť, na ktorej boli ocenení dobrovoľní darcovia krvi za ich viacnásobné darovanie tej vzácnej a nenahraditeľnej tekutiny.

„Človek je ako VĚLA.

Robí všetko pre to, aby zachránila rod, aj keď ju kvária choroby, nestálosť počasia ... raz ju hreje slnko, inokedy páli mráz...

Úsilovne znáša MED - med pre iných.

ÁNO... taký je aj človek. Rád dáva zo seba pre úžitok druhých.“

Týmito slovami privítala členka ZPOZU, Iveta Hromadová prítomných hostí a kultúrny program po-

kračoval hudobným vstupom - hrou na gitare žiaka ZUŠ J. L. Bellu (Damián Galko).

Zpozárka pokračovala poetickým vstupom, predstavila organizátorov a požiadala o slávnostný príhovor ako prvého primátora mesta Alexandra Ferenčíka, ktorý v príhovore vyjadril svoju úctu, obdiv a vďaku všetkým darcom. Po básni a piesni v podaní Kláry Štroffekovej sa prítomným darcom prihovorila riaditeľka Územného spolku SČK pani Alica Jasenáková, ktorá im úprimne poďakovala za ich nedocenený humánny čin. Nasledovalo slávnostné odovzdávanie plaket MUDr. Janského a jednej Kňazovického medaily, ktorú za 100-násobný odber získal pán Jozef Golha z Kremnice.

Za 80 odberov dostal diamantovú plaketu pán Štefan Rejko z Bartošovej Lehôtky a za 20 odberov

Doprajte si Vianoce aj po Vianociach

V Kultúrnom a informačnom centre mesta zoženiete darčeky na poslednú chvíľu pred Vianocami, ale aj kedykoľvek počas roka. Potešte svojich blízkych množstvom originálnych darčiekov:

1. VSTUPENKY NA AKÉKOĽVEK PODUJATIA CEZ TICKETPORTAL

2. KUPÓNY NA ZÁJAZDY / POBYTY / DOVOLENKY

3. DARČEKOVÉ POUKAZY DO RELAX CENTRA NA:

- wellness
- masáže
- bowling

4. VSTUPENKY NA ANDERA Z KOŠÍC, KTORÝ OPĽ ZAVÍTA DO KREMNICY UŽ 15. FEBRUÁRA 2018

KREMNICKÁ VEŽA 2018

ŠACHOVÝ KLUB POSTOJ.SK
A MESTO KREMNICA
VÁS POZÝVAJÚ NA

ŠACHOVÝ TURNAJ NA POČESŤ 25. VÝROČIA VZNIKU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

6. JANUÁRA 2018 OD 8.00 H
V MESTSKOM KULTÚRNYM STREDISKU
V KREMNICI

POD ZÁŠTITOU PRIMÁTORA MESTA KREMNICY
ALEXANDRA FERENČÍKA

ANDER Z KOŠÍC

+ HUDOBNÝ HOŠŤ
TRAJA Z RAJA

15.2.2018 KREMNICA
sála Mestského kultúrneho strediska o 18.00 hod.

predpredaj: Kremnické informačné centrum 045/678 27 80 www.ticketportal.sk 0911 515 110

Rok 2018 bude v znamení osláv 690. výročia Kremnice

Veronika Chrienová

Mestské zastupiteľstvo na zasadnutí 14. decembra odsúhlasilo 25 000 eur z rozpočtu mesta pre účely osláv 690. výročia založenia Kremnice.

Tradičiu Mestských slávností v podobe, ako ich poznáme dnes, odštartovalo mesto Kremnica a Kultúrne a informačné centrum Kremnica v roku 2016 pri príležitosti 688. výročia založenia mesta. V roku 2018 bude Kremnica oslavovať okružne 690. výročie založenia. Pri tejto príležitosti mesto pripravuje komplexný dvojdnový program, ktorého súčasťou budú aj prizvaní hostia z partnerských miest a mikroregiónu Kremnica. Cieľom mestských slávností je osláviť založenie mesta s domácimi, ale aj s návštevníkmi Kremnice. V hlavnom dvojdnovom programe sa zapoja aj iné organizácie a inštitúcie v meste. Počas celého roka by sa mali podujatia s dohodnutými inštitúciami a, samozrejme, mestské podujatia niesť pod hlavičkou 690. výročia, ktoré má pre tento účel vytvorené vlastné logo.

Predbežný dátum hlavných osláv výročia mesta je stanovený na 14. - 16. septembra 2018.

Záver roka v Klube dôchodcov

Oľga Fialová

Tento rok sme začali vianočnou náladou už 1. decembra. V Banskej Štiavnici sme navštívili ich betlehem, ktorý je zaradený medzi najväčšie drevené, pohyblivé na Slovensku. Zobrazuje históriu a dominantu mesta. Kostoly, historické školy, Starý a Nový zámok s obliehaním Turkami. Stredoveké baníctvo, ich známu Kalváriu, Salamandrový pochod a samozrejme vláčik „Štiavnickú Anču“, rôzne remeslá ako výrobu fajok a iné spojené s mestom. V betleheme nesmie chýbať sv. rodina, narodenie Ježiša a klaňanie sa Troch kráľov. Ing. Chovan, ktorý betlehem vytvoril nezabudol ani na legendu o pastierovi, ktorý videl na skale lesknúce jašterice od drahého kovu, tiež nezabudol na štiavnického Nácka. Výrobou tohto diela začal v roku 2007. Stále ešte pracuje na ďalších postavách a mechanizme. Dnes má dĺžku 21 m, šírku 2,5 m a výšku 3 m. Obsahuje asi 800 postáv, z toho cca 300 pohyblivých.

Zároveň sme navštívili aj Starý zámok. Ako som spomínala pri jesenných zájazdoch nášho malého čertíka, ktorý nám chce pokaziť počasie, aj teraz sa pokúšal. Veď deň pred zájazdom bola snehová kalamita, nám svietilo krásne slnko, len zle sa chodilo.

Vo vianočnej nálade sme pokračovali na posedení v klube. Prišiel medzi nás Mikuláš a rozdal poslušným starým rodičom malé balíčky. Celkový záver roka 2017 (myslím, že v klube celkom úspešný) sme uzavreli pri spoločnej kapustnici. Prišli medzi nás aj zástupcovia mesta a deti z materskej školy na Langsfeldovej ulici so svojím milým programom. **VEDENIE KLUBU DÔCHODCOV ĎAKUJE VŠETKÝM SPONZOROM, KTORÍ AKOUKOĽVEK FORMOU PRISPĽ NA CHOD NÁŠHO KLUBU. ZÁROVEŇ ŽELÁME NAŠIM ČLENOM, AKO AJ VŠETKÝM OBYVATEĽOM MESTA PRÍJEMNÉ PREŽITIE VIANOČNÝCH SVIATKOV, A ABY SPRÁVNOU NOHOU VYKROČILI DO ROKU 2018.**

Kolotoč školských dní

Mária Slašťanová

Končí sa ďalší kalendárny rok. Zvyčajne hodnotíme aký bol, čo priniesol a čím bol výnimočný. Po pokojných vianočných sviatkoch nasadneme opäť na kolotoč bežných dní. Bude nás unášať z jednej aktivity do druhej. Sediac na tomto pestrom kolotoči zažijeme výšky i pády, radosť i strach, nadšenie i obavy. Získame nové skúsenosti, potešíme sa z prekonaných prekážok, uvidíme veci doposiaľ nevidené a opäť sa poučíme z vlastných chýb. Budeme v neustálom pohybe.

V škole prežívame tieto chvíle rovnako, len v inom čase. Školský rok začíname v septembri. V decembri je školský kolotoč už poriadne rozbehnutý. Naplno realizujeme naše plány. Naštartovali sme veľa dobrých aktivít, v ktorých budeme pokračovať po zimných prázdninách. V tomto školskom roku sme sa rozhodli našich žiakov povozit' po rôznych exkurziách. Učič sa na autentickom a podnetnom mieste znamená učič sa na základe zážitku a skúsenosti.

Pri príležitosti Týždňa vedy a techniky starší žiaci navštívili rôzne interaktívne výstavy. Chlapci z deviateho ročníka boli na exkurzii s názvom Dotkni sa techniky v SSOŠ technickej v Žiari nad Hronom. Siedmici navštívili zážitkové centrum vedy Aurelium v Bratislave. Snažili sa hrovou formou pochopiť základy fyziky a chémie. Skupina ôsmakov navštívila výstavu Human Body, ktorá odhaľuje tajomstvá ľudského tela. Deviataci vyskúšali interaktívne vzdelávanie a originálne exponáty vo vedeckom centre Atlantis v Leviciach. Tieto exkurzie vytvárajú kladný vzťah detí k prírodovedným predmetom a pomáhajú v profesijnej orientácii. Za rovnako dôležitú považujeme výchovu proti antisemitizmu, rasizmu a xenofóbii. Naši ôsmaci navštívili Múzeum holokaustu v Seredi a pochopili, aké následky môže zlo v ľuďoch. V organizovaní exkurzií budeme pokračovať a dáme deťom príležitosť učič sa mimo školy.

Na prvom stupni prebiehajú tematické týždne. Deti sa učia o danej téme na rôznych predmetoch a nakoniec navštívia miesta, ktoré sa viažu k preberanej téme.

Naši prváci si veľmi rýchlo zvykli na školský kolotoč a učia sa s veľkým záujmom. Poznávajú tajomstvá prírody im pomáha pán Jaro Slašťan. V októbri na Kalvárii objavili čaro jesennej prírody. V zimnom čase budú pomáhať hladným vtáčikom.

Druháci sa v rámci tematického týždňa venovali doprave. Písali, počítali a kreslili o cestovaní vlakom. Čítali o troch múdрых kozliatkach, ktoré sa neučili v škole, a tak ich z vlaku vysadili. Aj naši druháci nasadli na vláčik a odviezli sa do Zvolena. Za odmenu im na stanici páni železničari ukázali, ako funguje železničná stanica.

Počas školského roka chceme umožniť žiakom, aby poznávali rôzne zamestnania a remeslá. Využijeme ochotných rodičov či starých rodičov. Deťom priblížia svoju prácu praktickými ukázkami v škole alebo na pracovisku. Na prvom stupni to budú aktivity s názvom My sme malí remeselníci. Otvoríme módný salón, pekárničku či dielničku

ku domáceho kutila. Naši ôsmaci oslovili pána reštaurátora, ktorí obnovujú fasádu školy. Porozprávali sa o technikách obnovy historickej budovy. Medzi žiakov prišiel aj pán JUDr. Juriček, ktorý sa vo voľnom čase venuje včelárstvu.

V predvianočnom čase boli ústrednou témou Vianoce. Celá škola sa opäť obliekla do vianočného šatu. Zorganizovali sme tvorivé dielne pre rodičov a priateľov. Pri punči a kolediach si všetci, ktorí radi tvoria, vyrobili pekné dekorácie. Kto nestihol prísť a vyrábať, mohol využiť príležitosť a kúpiť si trblietavé drobnôstky na mestských vianočných trhoch. Výrobky, ktoré pripravili naše pani vychovávateľky, svedčia o šikovnosti ich rúk. Z vyzbieraných peňazí nakúpia výtvarný materiál a budú počas roka vyrábať s deťmi všeličo pekné. Pri príležitosti vianočnej zbierky UNICEF, ktorá pomáha deťom v núdzi, starší žiaci písali úvahy a básne o vločkách vďaky.

Od januára začíname realizovať opäť nové projekty. Naš projekt s názvom Úspešní v škole, úspešní v živote bol v rámci výzvy „V základnej škole úspešnejší“ podporený zo Štrukturálnych fondov EÚ OP Ľudské zdroje. Má za cieľ znižovať nerovnosť vo vzdelávaní a školskú neúspešnosť detí so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami. Využitím asistentov učiteľov a odborných zamestnancov na vyučovaní sa splní jeden z predpokladov inkluzívneho vzdelávania. Od januára 2018 do októbra 2020 náš pedagogický kolektív posilnia traja asistenti učiteľa, špeciálny a sociálny pedagóg. Získali sme 161 670 €.

Ideme realizovať E-twinning projekt s názvom Zdieľam, zdieľaš, zdieľame. Získali sme 1300 €. Tento projekt sa uskutoční vďaka programu e-Školy pre budúcnosť Nadácie Orange. Tému bezpečného využívania internetu budeme riešiť so školou z Albánska, Turecka a Dudiniec. Do kúpeľného mestečka vycestujeme a náš virtuálny kontakt nadobudne reálnu podobu. Nadviažeme nové priateľstvá a určite sa aj okúpeme.

Vďaka projektu Školská farma založíme malú školskú farmu so záhradkou a sadom. Chceme deťom dopriať kontakt s rastlinkami i zvieratkami. Vytvorený priestor bude slúžiť žiakom, škôlkarom i obyvateľom mesta. Budú sa tu odohrávať rôzne vzdelávacie a relaxačné aktivity detí, s dôrazom na pestovanie i drobných chovov. Vybudujeme kútik včielky s úlom, jazierko, vysadíme ovocný sadik, zeleninové hriadky, motýliu záhradku s kvetmi, nainštalujeme domček pre andulky, akvárium pre rybičky, budeme kompostovať a robiť rôzne poku-

sy. Získali sme 2 000 €. Ďakujeme Nadácii Volkswagen Slovakia za podporu, ktorú nám poskytla v rámci programu Zelené vzdelávanie.

V našom Školskom vzdelávacom programe má trvalé miesto regionálna výchova. Chceme, aby naše deti poznali svoj región. Zapojili sme sa do veľmi peknej výzvy s názvom Ornamentálna mapa Slovenska. Je to výtvarný projekt pre základné a stredné školy, ktorú vyhlásil Spolok ľudovej kultúry Tatrin. Žiaci v prvom kroku získajú zručnosti v maľovaní ornamentov, ktoré zúročia pri výskume vo vlastnom regióne. Vyhľadajú predlohy - obrazy, obrusy, výšivky, kroje, fotografie či vyrezávané ozdoby, na ktorých sa nachádzajú tradičné ornamenty typické pre náš región.

Od januára otvárame kurzy budúceho prváka a budúceho prváčkeho rodiča, aby si aj naši nádejní žiaci a ich rodičia zvykli na školský kolotoč. Cestou zo škôlky sa u nás môžu zastaviť a pripraviť sa na školské povinnosti. Naučia sa všetko potrebné pre úspešný vstup do školy. Každý mesiac uskutočnime kurzy rôzneho zamerania. Budú v rovnakom čase pre deti aj rodičov. Témou bude školská zrelosť, výučba anglického jazyka, využívanie informačných technológií pre vzdelávanie, spôsob prípravy na vyučovanie, zdravá životospráva školáka. Spôsob realizácie kurzov bude primeraný každej vekovej skupine. Pre deti chystáme hry, cviky, tvorivé dielne, rôzne manuálne činnosti a pokusy. Pre rodičov pozveme psychologičku, aby poradila v otázke školskej zrelosti. Ukážeme zaujímavé internetové stránky, na ktorých rodičia nájdu cenné rady o výchove detí. Naučíme ich čítať etikety potravín a cvičiť relaxačné cviky. Predstavíme im spôsob výučby anglického jazyka. Dopoludnia pozveme predškolákov na celé vyučovanie a vyskúšajú si ozajstnú školu. Veríme, že na zápis prídu s radosťou a bez strachu.

Naš školský kolotoč sa ženie s vetrom o preteky. A s vetrom o preteky bežal na celoslovenskej súťaži v cezpoľnom behu aj náš žiak Matúš Oravec. Umiestnil sa na 1. mieste a v mene celej školy mu blahoželám.

Prežili sme ešte len štyri školské mesiace, ale stihli sme toho dosť. Veríme, že nás čaká ešte veľa zaujímavého. A zrazu sú tu Vianoce s kolotočom vianočných priprav. Keď sa tento kolotoč zastaví, budeme mať trochu času na všetko dôležité a vzácne v našom živote. Naš školský kolotoč sa opäť roztočí v novom roku a tak si zaželajme len to dobré a pekné.

Nada Bučeková: Vločky vďaky

Čo je to vďačnosť? Za čo by sme mali byť vďační? Za obyčajné, každodenné veci alebo za niečo výnimočné?

Pre mňa sú najdôležitejšie hodnoty v živote také, ktoré sú pre niekoho ako samozrejmosť. Napríklad zdravie. Niektorí ho berie ako bežnú vec, iní zas ako niečo výnimočné. Aj ja si jeho pravú hodnotu uvedomím až vtedy, keď je preč a som chorá.

Ďalej som vďačná za každý malý aj veľký dôvod pre radosť. Za to vďačím hlavne mojim priateľom, rodine, ale aj náhodným okoloidúcim, ktorí sa na mňa usmejú pri tom, ako sa mi odzdravia, a trochu mi tak vylepšia deň.

Som vďačná za každý jeden moment, ktorý môžem stráviť s ľuďmi, ktorých mám rada a na ktorých mi záleží. A každý takýto moment je vzácny, jedinečný, neopakovateľný a krásny ako snehová vločka. Bohužiaľ, sú aj pomimuté, a preto si myslím, že si ich musíme vážiť, kým sa tie momenty neskončia alebo vločky neroztopia.

A čo vy? Za čo ste v živote vďační vy a čo je pre vás najdôležitejšie?

Samuel Tamásfi: Vločky vďaky

Čo je to vďaka? Komu môžeme byť za niečo vďační? Aký je ozajstný zmysel Vianoc? Ktoré darčeky na Vianoce majú najväčšiu váhu? Vážia sa ľudia viac hmotné alebo nehmotné dary?

Vďaka alebo vďačnosť je vlastne pocit zaviazanosti prejavíť uznanie niekomu. Vďační môžeme byť rodine, kamarátom, príbuzným alebo hocikomu inému, kto pre nás niečo znamená. Vďační môžeme byť úplne hocikomu, kto nám hocikako spríjemnil život, dal nám lásku, pomohol, poradil alebo za hocičo iné.

Zmysel Vianoc nie je o hmotných darčekom, peniazoch, ale pôvodne boli Vianoce sviatkami pokoja, radosti a stretávania sa počas nich s blízkymi za stolom pri tradičnom jedle. Najviac by nás mali tešiť nehmotné darčeky — láska, šťastie, zdravie a to, že sa stretne celá rodina pri vianočnom stole! Ale niektorých viacej poteší hmotný dar.

Na Vianoce by sme mali byť vďační za všetko, a hlavne by sme si mali oddýchnuť, poďakovať a obdaríť ľudí, ktorí pre nás niečo znamenajú a pospomínať na tých, ktorí s nami už nemôžu byť.

Vianočná vločka vdáky

Zuzana Dobiasová

Vločka. Dokonalá, jedinečná, pominuteľná... Tak ako tie najvzácnejšie hodnoty nášho života. Rodí sa, aby zhmotnila svojou čistou krásou všetky detské radosti a sny. A tak, ako naše sny často končia v slzách, i vločka v kvapkách vody končí svoju púť.

„Vločky vdáky“ boli témou predvianočnej atmosféry našej školy. Spolu so žiakmi sme sa zamýšľali nad najvzácnejšími hodnotami ľudského života. Láska, rodina, zdravie, priatelia. Ako snehové vločky vnášajú do našich životov pocit šťastia a radosti. Sú očakávané, nie však samozrejme. Sú také krehké a pominuteľné, no nesú v sebe nesmiernu silu života. Navonok možno chladná krása, ale dokáže rozpáliť naše srdcia a rozohriať tváre úsmevom. Svoje myšlienky sme spolu

zhmotnili vo vlastnej tvorbe. Básne a úvahy žiakov vznikali ako vločky a slovo po slove vytvárali závej toho, čo nosia naše deti v srdiečkach — lásku k rodičom a najbližším. Lásku k človeku. Lásku k človeku je zároveň tým, čo nám dáva chuť pomáhať ostatným. Ľuďom, ktorým nie je dopriate vnímať a cítiť krásu „vločiek života“. V rámci projektu Škola priateľská deťom pod záštitou organizácie Unicef sme sa zapojili do zbierky „Vianočná vločka“. Tá, veríme, pomôže zhmotniť sny detí o

veciach pre nás samozrejmych, no pre ne vzácných a pominuteľných ako vločky.

Milí naši priatelia, dovoľte nám cez básne našich detí popriať aj vám do dní vianočných i všedných, nech ako vločky z neba sa na Vás sypú zdravie, čistá a úprimná láska, rodinná pohoda a šťastie okamihov radosti v kruhu milovaných a priateľov. Požehnané a veselé Vianoce!

Martin Rolko: Vianočná vločka

Každá vločka vianočná
spadne a je tichučká.
Stromček, sneh a rodina,
to Vianoce pripomína.

Rodinná pohoda základ je,
každý každého miluje.
Darčeky sú vždy a všade,
dokonca aj na záhrade.

Nové hračky pod stromčeky
Ježiško nám nosí.
Ponožky pod stromček dá,
nech nebudeme bosí.

Samuel Leško: Čaro Vianoc

Už nám vločky z neba padajú
a rodiny sa schádzajú.
Deti sa sánkujú a lyžujú,
anjeli nám z neba koledy spievajú.

Už je to tu zas,
čaro Vianoc, sneh a mráz.
Škorica a medovníky voňajú celým domčekom,
deti si nájdu darčeky pod stromčekom.

Ježiško sa narodil v Betleheme
a my to všetci spolu oslavujeme.
Na Štedrý večer o polnoci v kostole
zaželáme si všetci šťastné a veselé!

Laura Kňazková: Vločky šťastia

Nastala zima, už je mráz,
stuhnuté pery pália nás.
Vonku padá biely sneh,
už nevidno ani breh.

Konečne už nastali sviatky,
na stole čaká koláč sladký.
Vonku padá vločka,
každý sa jej dočká.

Doma je rodinná pohoda,
tak znela naša dohoda.

Jeseň plná športu a radosti...

Karolína Vévodová

20. októbra deti z MŠ Dolná opäť spestrili Zámocké námestie ďalšou naplánovanou akciou Šarkaniádou. Priniesli si kúpené, ale i vlastnoručne za pomoci rodičov a učiteliek vyrobené šarkany či iné lietajúce potvorky. Tie potom za povzbudzovania okoloidúcich i niektorých rodičov spúšťali dolu kopcom a pretekali sa koho šarkan vyleti vyššie a udrží sa vo vzduchu dlhšie. Akcia sa nám vydarila a prišlo nám aj pekné slnečné počasie. Tešíme sa opäť o rok.

Deň materských škôl(4. 11) sme oslávili pohybovými hrami, zdolávaním prekážkovej dráhy, spoločným cvičením v telocvični I. ZŠ. Týmto sa chceme poďakovať vedeniu školy za poskytnutie priestorov telocvične. Veľa radosti a úsmevu správdzalo toto dopoludnie. Deti si odniesli veľa zážitkov z hier a samozrejme perníkové medaily a tyčinky od firmy DRU. Tešíme sa o rok.

14. 11. - 15. 11. ožilo centrum RELAX na Skalke detským krikom, smiechom a obrovskou radosťou z vodných hier v bazéne. Fúkanie rukávnikov a kolies, spoznávanie vodného prostredia, posilňovanie odvahy, cvičenie vo vode boli obrovským zážitkom pre nás - všetkých. Deti sa oboznámili aj so saunami a ostatnými priestormi wellness centra. Obidve pracoviská výborne zvládli pobyt v Relax centre. Zo slnečnej a zasneženej Skalky sa nám ani nechcelo odísť... No v tomto školskom roku navštívime Relax centrum ešte niekoľkokrát. Tešíme sa na ďalšie plavecké dni.

Sme opäť úspešní v ďalšom projekte!

Monika Gombošová

Nadácie Tesco v grantovom programe „Vy rozhodujete, my pomáhame“ vyhlásila oficiálne výsledky. Náš projekt zaradený do supermarketu Tesco v Turčianskych Tepliciach získal v trojici projektov prvé miesto. Výsledky hlasovania sú zverejňované na webovej stránke <https://pomahame.tesco.sk/list-of-projects>

Naša škola získala s projektom
„Aj my môžeme pomôcť životnému prostrediu“
6526 hlasov, srdečná vďaka všetkým.

národný program Globe, ktorý v sebe spája výchovný cieľ s vedeckým. V rámci tohto projektu tisíce škôl na celom svete spolupracujú na meraní ukazovateľov životného prostredia. Vedci tieto údaje spracovávajú a zaznamenávajú, a takýmto spôsobom dávajú celkový obraz o stave našej planéty. Projekt bude zameraný na to, aby žiaci realizovali merania a sprostredkovali ich nielen na stránku našej školy, ale aj na chodbách a učili aj ostatných žiakov, oboznamovali ich s výsledkami meraní a to pomocou digitálnych technológií.

TESCO

Hlavným cieľom projektu je nadviazať na medzi-

Každé dieťa chce zažiť úspech „O INTEGRÁCII NESTAČÍ LEN HOVORIŤ, NESTAČÍ JU LEN REALIZOVAŤ, DÔLEŽITÉ JE NAUČIŤ SA JU ŽIŤ!“

Monika Gombošová

Má vaše dieťa problémy s hovorenou alebo písanou rečou? Vyslovuje niektoré hlásky, slabiky, slová nesprávne? Domáca príprava vášho dieťaťa nie je adekvátna dosahovaným výsledkom v škole?

ŠKOLSKÝ ŠPECIÁLNY PEDAGÓG NA ZÁKLADNEJ ŠKOLE:

- poskytuje odbornú starostlivosť žiakom vzdelávajúcim sa formou integrácie,
- podieľa sa na vypracúvaní individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu vzdelávania dieťaťa a na jeho výchove a vzdelávaní,
- poskytuje individuálne špeciálno-pedagogické, terapeutické a rehabilitačné služby,
- poskytuje konzultácie, odborné poradenské služby a metodickú pomoc pedagógom,
- spolupracuje so školským psychológom, výchovným poradcom, s poradenskými zariadeniami.

Inkluzívna forma vzdelávania predstavuje možnosť spoločného vzdelávania žiakov so špeciálnymi edukačnými potrebami spoločne so žiakmi intaktnými (Schmidtová, 2013). V praxi to zna-

mená, že v jednej „inkluzívnej“ triede sa spoločne vzdelávajú intaktní žiaci a žiaci so zdravotným postihnutím, žiaci chorí a zdravotne oslabení, žiaci s vývinovými poruchami, žiaci s poruchou správania, žiaci so sociálne znevýhodneného prostredia

a žiaci s nadaním;

Teda v škole, ktorá je inkluzívnou, nie je žiak len jednoducho prítomný v triede a sedí tam, ale je zakomponovaný do aktivít a činností triedy, akceptovaný svojimi spolužiakmi a učiteľmi, dostáva pochvaly, zažíva úspech, dostáva spätnú väzbu, v čom je aj on dobrý, kde má aj on svoje silné stránky osobnosti.

Cieľom projektu je vytvorenie pracovných miest asistenta učiteľa a školského psychológa v škole pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami - žiaci s vývinovými poruchami učenia, pri ktorých je nadobúdanie zručností obmedzené od skorých vývinových štádií. Tieto poruchy vznikajú na základe dysfunkcií centrálnej nervovej sústavy. Negatívne ovplyvňujú a narúšajú osobnostný, sociálny, vzdelávací a profesijný vývin týchto detí.

S nástupom od 1. decembra tohto roku k nám nastupuje školská psychologička. Taktiež sa nám po-

darilo pre školu získať asistentku učiteľa pre žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Projekt je realizovaný prostredníctvom operačného programu Ľudské zdroje, spolufinancovaný Európskym sociálnym fondom a ministerstvom školstva. Školský vzdelávací program žiadateľa sa vo vzdelávaní orientuje na žiaka. Rešpektuje jeho osobné maximum a individuálne potreby. Naším cieľom je, aby každý žiak zažíval pocit úspechu v niektorej z činností, ktoré vykonáva. Učíme žiakov zvládať stres a žiť tak v harmónii so sebou samým a svojím okolím. Vytvárame čo najlepšie podmienky pre rozvoj osobnosti každého žiaka, atmosféru pohody a bezpečia, aby žiaci aj učiteľia chodili radi do našej školy.

Hlavným zameraním školy je rozvíjanie jazykových zručností, no zároveň sme škola so športovým zameraním. Rozvíjame kompetencie žiakov vzhľadom k vnímaniu a chápaniu prírody. Za cieľ si kladieme rozvíjať v škole moderné informačno-komunikačné technológie.

Každoročne pracujeme na rôznych projektoch v oblasti rozvíjania jazykových zručností našich žiakov, na projektoch podporujúcich zdravý životný štýl a šport. Realizujeme projekty s prírodovedným zameraním. Vo vyučovacom procese zohľadňujeme individualitu každého žiaka s ohľadom na jeho vzdelávacie potreby.

Od aktivít očakávame najmä zlepšenie vzájomných vzťahov medzi žiakmi so ŠVVP a intaktnými žiakmi, vzájomné lepšie pochopenie odlišností a akceptovanie sa navzájom.

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Počas trvania projektu si žiaci so ŠVVP pod odborným vedením inkluzívneho tímu zlepšia návyky potrebné na domácu prípravu, ako aj na vhodné využitie voľného času. Získané návyky sa pri vhodnom vedení zo strany rodičov a odborných a pedagogických zamestnancov budú naďalej upevňovať. Vzhľadom na to predpokladáme, že sa zlepšia celkové výchovno-vzdelávacie výsledky žiakov.

Všetky uvedené skutočnosti by mali mať za následok zlepšenie postoja žiakov so ŠVVP k učeniu, odbúranie stresu a zvýšenie vnútornej motivácie a snahy získavať vedomosti.

Vďaka navýšeniu počtu asistentov učiteľa bude škola schopná poskytnúť žiakom so ŠVVP častejšiu podporu vo výchovno-vzdelávacom procese, od čoho očakávame zlepšenie vyučovacích výsledkov. Žiaci budú vedieť lepšie využívať svoj voľný čas, ktorý budú vedieť rozdeliť na oddych a prípravu na nasledujúci deň. Lepšie si zorganizujú čas na domácu prípravu na vyučovanie, čím sa príprava skrátí vďaka úväzku školského špeciálneho pedagóga, školského psychológa a asistenta učiteľa a zlepši sa starostlivosť o žiakov so zdravotným znevýhodnením. Pedagogickí zamestnanci, ktorí prichádzajú na vyučovanie do kontaktu so žiakmi so ŠVVP získajú viac informácií a potrebných usmernení k práci s nimi. Zlepší sa úroveň komunikácie s rodičmi — očakávame, že sa skvalitní aj vzájomná komunikácia medzi rodičmi a ich deťmi a tým aj príprava na vyučovanie a zlepšenie vzťahu žiakov k školským povinnostiam. Očakávame, že deti budú tráviť viac voľného času v prírode, čo prispeje k zlepšeniu ich fyzickej kondície, a tým aj výchovno-vzdelávacích výsledkov. Tešíme sa na spoluprácu s vami všetkými.

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

Schodolez uľahčí prváčke cestu po škole

Základná škola, Angyalova ulica

Schodolez pre telesne postihnutú žiačku sme zakúpili vďaka podpore Ministerstva školstva v rámci rozvojového projektu.

„Odstránenie stavebných bariér v školách, ktoré navštevujú žiaci so zdravotným postihnutím.“

Na zakúpenie schodolezu prispelo MŠVVaŠ sumou v hodnote 5 280 eur a povinnú spoluúčasť v sume 500 eur poskytlo Združenie rodičov a priateľov školy pri 1. Základnej škole v Kremnici. Cieľom tohto projektu pod názvom „Aby bariéry neboli prekážkou“ je zabezpečiť bezbariérový prístup pre žiačku či potenciálnych žiakov, ktorí majú handicap. Pre takýchto ľudí je dôležité zabezpečiť vzdelávanie bez obmedzení, aby mohli absolvovať všetko to, čo ostatní žiaci — napr. návštevu najvrchnejšieho poschodia, tzv. auly či zabezpečiť každodenný vstup do budovy I. stupňa, ktorá je vždy po schodoch. Sme otvorenou školou a aj bezbariérový prístup otvára možnosti pre cieľovú skupinu ľudí, ktorí trpia telesným handicapom. Jednak sú to žiaci našej školy, ale môžu to byť seniori pri akciách v škole, ktorým robia schody veľký problém.

Big Air v meste 2018 - 11. ročník

Ondrej Horváth

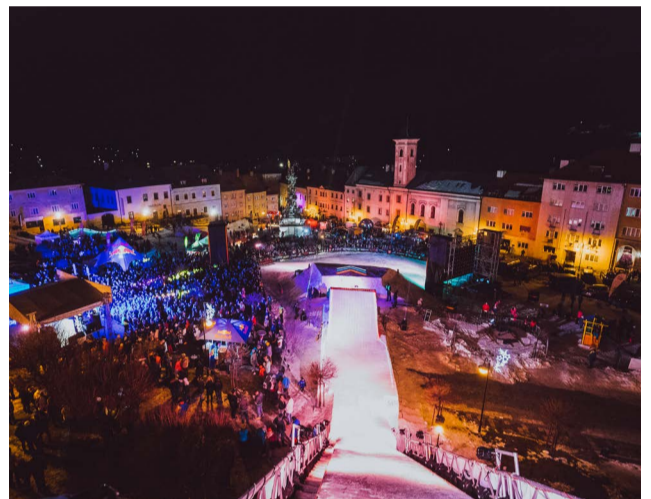
Občianske združenie FRST Crew Kremnica, o.z. v spolupráci s mestom Kremnica a partnermi pre vás a návštevníkov Kremnice pripravuje 11. ročník športovo-hudobného festivalu Big Air v meste Kremnica 2018. Druhú dekádu tohto stále unikátneho podujatia otvoríme v tradičnom termíne od piatku 9. do soboty 10. februára.

Pripravujeme opäť rôzne vylepšenia, zvýšenie komfortu všetkých zúčastnených a niekoľko nových sprievodných aktivít. Určite sa môžete tešiť opäť aj na bohatý piatkový poobedný program, kedy prebehne tréning, exhibície, koncerty, súťaž na jibbingových prekážkach a večer aj obľúbený POME kvíz. Kvízu sa môže zúčastniť ktokoľvek bude mať chuť sa zabaviť, niečo nové dozvedieť a popri tom možno aj vyhrať zaujímavé ceny. Sobota sa bude samozrejme niesť predovšetkým v znamení hlavných pretekov Big Air v meste. Vďaka našim kamarátom z freeskiingovej a snowboardovej sekcie Slovenskej lyžiarskej asociácie bude Big Air v meste 2018 po prvýkrát zarade-

ný do oficiálnej série pretekov FIS Race a mladí talentovaní jazdci z celej Európy tak budú mať v Kremnici možnosť zbierať body potrebné pre účasť na Európskom pohári FIS. Vyvrcholením dňa bude tradične večerné finále, no zďaleka to nebude všetko. Podľa snehových podmienok plánujeme zväčšiť detskú zónu, rozšíriť ponuku toho najlepšieho jedla, rozšíriť oddychovú zónu, nebudú chýbať skvelé koncerty zadarmo priamo na námestí a večerná afterparty.

Na prípravách už intenzívne pracujeme a touto cestou ďakujeme Rímskokatolíckej farnosti v Kremnici za pomoc pri zasnežovaní. Všetkým obyvateľom námestia vopred ďakujeme za trpezli-

vosť pri našich organizačných aktivitách. V prípade akýchkoľvek pripomienok alebo podnetov na nás je k dispozícii náš email info@bigairvmeste.sk alebo akákoľvek iná forma komunikácie, podľa ktorej budeme môcť promptne reagovať, aby sme nikomu nespôsobili nadmernú nepohodu. Želáme vám veselé Vianoce a poznačte si termín 9.-10.2.2018. Na viac noviniek s presným programom podujatia sa môžete tešiť v januárových Kremnických novinách. Oplatí sa však sledovať aj našu stránku www.bavm.sk prípadne facebook.com/bigairvmeste.

Dve mimoriadne prednášky o dejinách Kremnice v stredoveku

Daniel Haas Kianička

Dňa 9. novembra 2017 sa v Kremnici uskutočnili dve prednášky popredného slovenského historika Martina Štefánika. z Historického ústavu Slovenskej akadémie vied v Bratislave. Martin Štefánik je absolventom Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave (dvojodbor archívniectvo — história). Veľký doktorát získal na Historickom ústave SAV. V súčasnosti na historickom ústave pôsobí ako vedúci oddelenia stredovekých dejín.

Martin Štefánik sa vo svojom výskume zameriava na stredovek s dôrazom na dejiny hospodárstva. Systematicky sa pritom venuje aj stredovekým dejinám Kremnice. Nové hodnotné poznatky k tejto téme čerpá z domácich i zahraničných archívov (Taliansko, Nemecko, Rakúsko, Maďarsko, Česko). Ako prvý poukázal na predtým málo prebádané ekonomické prepojenia kremnických banských podnikateľov s talianskymi finančnými domami (napríklad Bardiiovci, Marsigliovci). Tie v priestore Kremnice investovali značný finančný kapitál a podporili tak rozvoj tunajšieho banského podnikania. Rovnako mali vplyv aj na založenie kremnickej mincovne. Zlato sa v Kremnici v 14. storočí ťažilo v tak enormnom množstve, že ovplyvnilo ceny tohto drahého kovu na svetových trhoch. Takisto malo dopad na rozšírenie produkcie benátskej mincov-

ne. Skrátka, rozvoj Kremnice v stredoveku, predovšetkým v 14. storočí, bol tak veľký, že ak by sme ho chceli porovnať s niečím v súčasnosti, muselo by to byť prinajmenšom na úrovni Londýnskej burzy.

Keďže výskumy historika Martina Štefánika sú vskutku novátorské a pre Kremnicu veľmi dôležité, rozhodlo sa občianske združenie SOS Kremnica v spolupráci so Spolkom banskobystrických historikov a mestom Kremnica usporiadať v Kremnici jeho malé prednáškové „turné“. Konkrétne išlo o dve prednášky, ktoré sa uskutočnili 9. novembra 2017. Prvá začala o 10.30 hod. doobeda (miesto: kremnické múzeum — prednášková miestnosť) a určená bola študentom kremnických základných a stredných škôl (gymnázium, gymnázium pre sluchovo hendikepovanú mládež, „stará“ i „nová“ základná škola). Podujatia sa zúčastnili pedagógovia vyučujúci dejepis (magistri Barbora Mikulová, Silvia Szabóová, Andrea Ondrejková, Martin Ondrejka) a zhruba 40 študentov. Prednáška bola prispôbená študijným potrebám študentov (školské osnovy), preto Martin Štefánik pohovoril aj všeobecne o vývoji stredovekých miest. Jadro prednášky tvorila téma Kremnice v 14. storočí — založenie mesta, jeho rozvoj, kremnická mincovňa a ťažba zlata,

kremnická banská a mincová komora, investície svetových bankových domov v Kremnici, dobové ceny atď. Prednáška bola spojená s powerpointovou prezentáciou. Podujatie, myslím si, bolo pre študentov veľkým prínosom, pretože vďaka nemu mohli naplno „precítiť silu histórie“ a pochopiť, aké dôležité miesto má Kremnica v slovenských (resp. uhorských a európskych) dejinách.

Druhá prednáška sa uskutočnila v ten istý deň od 16.30 hod. v priestoroch vinotéky „Klubu Labyrinth“. Záujem o podujatie bol veľký, zúčastnilo sa ho zhruba až 50 poslucháčov. Prednáška Martina Štefánika bola zameraná na najdôležitejšie body stredovekých dejín Kremnice. Zdôraznil v nej, že Kremnica patrila v stredoveku k najbohatším hospodárskym centráram strednej Európy, čo sa odrazilo aj na finančnej solventnosti obyvateľstva a rozvoji kultúry v meste. V dôsledku prílevu zlata z Kremnice do Talianska po roku 1328 poklesli ceny zlata na svetových trhoch. Dôležité bolo, že v Kremnici vznikla mincovňa a kráľovská komora. Prednáška bola vskutku inšpiratívna a takisto bola sprevádzaná powerpointovou prezentáciou. Na záver zúčastnení kládli hosťovi zaujímavé otázky a mali aj rôzne doplnky k prezentovanej tematike. Podujatie sa uskutočnilo na adekvátnej spoločenskej úrovni v príjemnom prostredí a bolo spojené s pohostením. Spoločenský rozmer rôznych odborných, resp. odborno-populárnych podujatí je veľmi dôležitý, pretože pomáha účastníkovi fixovať prezentované vedomosti a prináša mu sprievodný zážitok. Za finančnú podporu pri organizácii prednášok historika Martina Štefánika ďakujeme mestu Kremnica (dotačná komisia, úrad).

Január v kine Akropola

Filmy, koncerty, divadlo...pod jednou strechou

Filmy

Varga

10. 1. a 13. 1. o 19.00 – Filmový portrét legendy československej hudobnej scény sleduje rockového klávesistu Mariána Varga (1947–2017) na sklonku jeho života, v dobe, kedy mu bolo diagnostikované smrteľné ochorenie.

Slovensko / Česko, 2017, 52 min

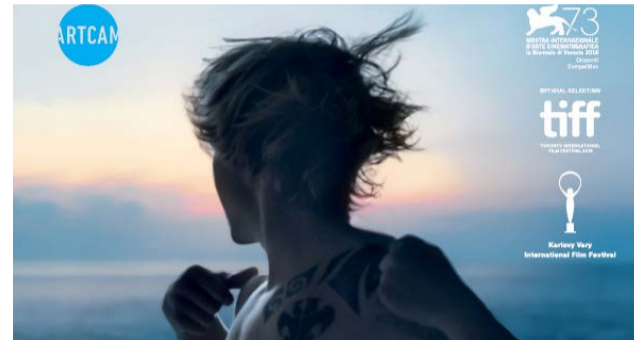
Axolotl Overkill

17. 1. o 19.00 – Šesťnásťročná Mifti žije v Berlíne, kde vymetá večierky, experimentuje s drogami a sexom a kašle na školu. Dospelí, ktorých stretáva, jej prídu zúfalí. Ti si o nej na oplátku myslia, že je príliš drzá, často zbytočne smutná a bezhlavo zamilovaná.

Nemecko, 2017, 94 min

Život za život

31. 1. o 19.00 – Všetko začína v noci, traja mladí surfári na búrlivom mori. O niekoľko hodín neskôr po ceste domov prichádza k nehode. Všetko je úplne závislé na živote v nemocnici v Le Havre, Simonova existencia je iba ilúziou.

Francie / Belgie, 2016, 103 min

Severská filmová lekcia 24. — 28. 1. 2018

24.1.

17:00 - Darkland
19:00 - Boj snežného pluhu s mafiou

25.1.

17:00 - Horrible Woman
19:00 - Scény z manželského života

26.1.

16:00 - Časovňa Doktora Proctora
(pre deti)
19:00 - Word of God

27.1.

16:00 - Storm (pre deti)
19:00 - Tri slová

KAŽDÝ DEŇ DVA FILMY:
o 17:00 (deti 16:00) a 19:00 hod.
3€ / film

PREHLIADKA SÚČASNEJ SEVERSKEJ KINEMATOGRAFIE SCANDI, KTORÚ ORGANIZUJE FILM EUROPE MEDIA COMPANY, PRINESIE AJ TENTO ROK VÝBER NAJNOVŠÍCH FILMOV Z DÁNSKA, ŠVÉDSKA, NÓRSKA A FÍNSKA.

~~Vstupenky~~
VYPREDANÉ

PRVÁ
Kremnický

PLES 18

Kremnický mestský ples je vypredaný

Veronika Chrienová

„Pri plánovaní tohtoročného plesu sme sa nechali inšpirovať vo Francúzsku. Francúzsky sme poňali nie len vizuál a kuchyňu, ale aj nonšalantnosť a zdvorilosť k našim hosťom, ktorí si v cene vstupenky opäť zakúpili aj odvoz domov,“ vyjadrili sa k plesu organizátori. Ples sa takmer ihneď po spustení predaja vstupeniek vypredal. Všetkým, ktorí sa k vstupenkám dostali, prajeme príjemnú zábavu.

NBS – Múzeum mincí
a medailí Kremnica

Vianoce na hrade O vianočnej hviezde

27. 12. 2017 (streda)
Mestský hrad v Kremnici

Dramatizované prehliadky Mestského hradu
Vstupy: 10.00 / 11.00 / 13.00 / 14.00 / 15.00 h

Vstupné: 3 € dospelí / 1,50 € deti, študenti, dôchodcovia, ZTP / deti do 6 rokov zdarma

Zvolenská autorka v kremnickej knižnici

Lucia Fronková

Dňa 21.11.2017 sme v čitárni našej knižnice privítali rodáčku zo Zvolena, autorku kníh s fantasy námetom pasovanú na „Lady Fantasy“, Alexandru Pavelkovú. Besedy sa zúčastnili členky Klubu dôchodcov v Kremnici. Atmosféra bola výborná. Dozvedeli sme sa aj čo-to z histórie Zvolena a jeho okolia. A. Pavelková pôsobí na poste šéfredaktorky internetového denníka Fandom SK. Spisovateľka je autorkou týchto titulov: Piesok vo vetre, Miešanci, Prísaha — Príbehy o Vimke, Údolie ľalií, Medzi nami. Uvedené knihy sú k dispozícii na oddelení literatúry pre dospelých, kde vás týmto srdečne pozývame.

Horor v knižnici!

Veronika Cimrová

Český spisovateľ a ilustrátor Jan Opatřil 4. decembra 2017 opäť navštívil našu knižnicu. Tentoraz čítal ôsmakom a deviatakom zo ZŠ Pavla Križku zo svojich „Děsuplných povídek“. Ako naznačuje názov knihy, čítanie prebiehalo v strašidelnej atmosfére za úplnej tmy, len pri svite sviečky. Bolo štýlové, podfarbené hrôzostrašnou hudbou. Po ňom nasledovala diskusia so zúčastnenými deťmi. Jan Opatřil dodnes vydal osem kníh: „Na rybách“, „Kapřík Metlík nový domov“, „Hororové povídky“, „Kapřík Metlík v řece“, „Děsuplné povídky“, „Kapřík Metlík ve sportovním rybníku“, „Kapřík Metlík útěk“ a „Hrůzostrašné povídky“. Svoje knihy si aj ilustruje. Hovorí, že je nesmierne vďačný svojim čitateľom, lebo oni mu dávajú zmysel toho, čo robí.

© Jaroslav Slašťan

Knižnica Jána Kollára, Kremnica

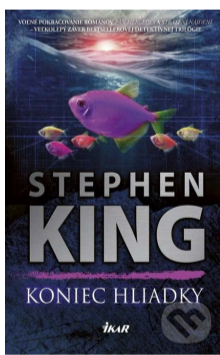
Vám praje radostné a pokojné prežitie vianočných sviatkov

a úspešný nový rok, 2018

NOVINKY V KNIŽNICI

LITERATÚRA PRE DOSPELÝCH

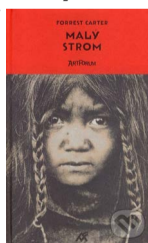
King, Stephen: Koniec hliadky

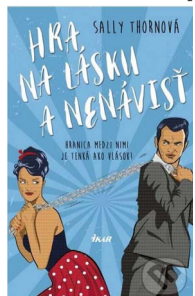
Volné pokračovanie románov Pán Mercedes a Stratení nájdení. Detektív vo výslužbe Bill Hodges dúfal, že všetky závažné životné bitky už vybojoval. Ale mylil sa. Tentoraz má toho najhoršieho nepriateľa priamo v sebe! Brady Hartsfield alias pán Mercedes sa po údere do hlavy, ktorým ho zneškodnila Holly Gibneyová a zabránila mu tak v masovej vražde, nadišlo iba telom bez duše. Vďaka experimentálnej liečbe sa však vrátil z tmy a je silnejší a nebezpečnejší než predtým. Jeho chorá myseľ má schopnosť pohybovať nielen predmetmi, ale aj ľuďmi, a teraz rozpútala vlnu samovrážd. Kto sa stane Bradyho obeťou? A kto nedobrovoľným spolupáchateľom? Aj tí, ktorí vždy stáli na strane dobra, počujú v hlave jeho zlovestný šepot. Brady ich ako sám diabol navádza na tie najnepredstaviteľnejšie šialenosti. Bill Hodges, Holly Gibneyová a Jerome Robinson sú odhodlaní Bradyho zastaviť. Lenže tentoraz nie sú na ich strane ani čas, ani okolnosti.

Carter, Forrest: Malý strom

Viete niečo o duši amerických Indiánov? Viete, že stromy hovoria? Viete, ako posielat správy prostredníctvom hviezd? Viete niečo o smiechu a slzách v ľudskom srdci? Alebo o vernosti psov, falošnosti politikov a hrdosti, ktorá sa nedá kúpiť za peniaze? Aj to je obsahom vyučovania v škole Malého stroma - chlapca, ktorého vychovávajú indiánska babička a dedko. Učia ho múdrosti predkov, remeslu (páliť dobrú whisky), umeniu prežiť a vyjsť čestne so svetom aj sám so sebou. Učia ho pochopiť previazanosť a harmóniu prírody, ktorej súčasťou je i človek. Pociť šťastia a dokonalej pospolitosti je však kruto narušený.

Thornová, Sally: Hra na lásku a nenávisť

Lucy Huttonová a Joshua Templeman sa navzájom nenávidia. Nedá sa povedať, že sa iba nemajú radi. Ani že sa nechotne tolerujú. Nie, oni sa fakt neznášajú. Obaja pracujú ako asistenti riaditeľov vydavateľstva, dennodenne sedia oproti sebe v kancelárii a svoju nenávisť si ventilujú prostredníctvom rituálnych pasívno-agresívnych hier. Lucy nechápe Joshuov odmeraný, upätý a úzkostlivý prístup k práci. Joshua zasa krúti hlavou nad Lucinými farebnými vintage šatami, svojráznym vystupovaním a prehnaným optimizmom. Vo firme sa črtá možnosť povýšenia a neutíchajúci boj dvoch najväznejších uchádzačov o miesto prevádzkového riaditeľa vrcholí. No hoci sa napätie povážlivo stupňuje, Lucy zisťuje, že možno to, čo cíti k Joshuovi, nie je nenávisť. A možno uňho je to takisto. A možno iba rozohrali ďalšiu, oveľa nebezpečnejšiu hru!

LITERATÚRA PRE DETI A MLÁDEŽ

Halušková, Janka: Kvapky a ich priatelia

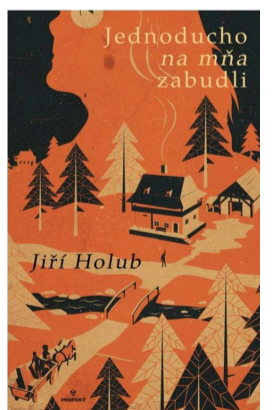

Za dedinou, nevedno ako blízko, ako ďaleko, sa rozprestiera les, za ním lúka a za ňou rybník. Lekná sa vynímajú na hladine, ryby sa hrajú na schovávačku, žubrienky špliechajú vodu na všetky strany. Neraz sem zavíta vietor. Rozvlí trávku, prešmykne sa korunami stromov a priveje oblak, odkiaľ znenazdajky spadnú kvapky Čí'upka a Čí'apka. Zdá sa, že život v krajine plynie pokojne a nič nemôže

narušiť poriadok. Lenže sestry spoznajú žabku Kvákalku, dozvedia sa, že z rybníka mizne voda, dar, bez ktorého sa nikto nezaobíde. Aby zachránili priateľov pred katastrofou, pokúsia sa vypátrať príčinu. Spoločne prebdejú noc a odhalia vinníka. A predsa neprekonajú ťažkosti ľahko, objavja sa nové prekážky.

Holub, Jiří: Jednoducho na mňa zabudli

Príbeh sedemročnej Kláry, ktorá prichádza so svojimi rodičmi z Prahy do Sudet. Wolfgang, dedina, v ktorej sa usadili, má však svoje tajomstvá. Klára objaví starú skrývajúcu sa Nemku Helgu, ktorá jej rozpráva svoj životný príbeh. Príbeh, ktorý vyznieva úplne ináč, ako ho interpretuje kočič Červinka. Klárina rodina doplatí na rozorvanú spoločenskú situáciu tesne po druhej svetovej vojne. Klára navyše odhalí strašné tajomstvo, ktoré sa vznáša nad nič netušiacim a opäť sa zaľudňujúcim Wolfgangom. Tému autor čerpal čiastočne z rodinného príbehu, a pichol tak do osieho hniezda mlčania okolo česko-nemeckých vzťahov tesne po druhej svetovej vojne. Napriek boľavým skúsenostiam zostáva pohľad hlavnej hrdinky čistý, detský, obohatený o skúsenosť, ktorá predurčila jej život.

Spomíname na svojich blízkych

Veci, ktoré si v živote dokázal, slová, ktoré si vyslovil, všetko, čo si pre nás na tomto svete urobil, nám navždy zostane hlboko ukryté v našich myšliach a srdciach.

Dňa 18. decembra sme si pripomenuli 10 rokov, čo nás navždy opustil pán

Jozef Slanina.

S láskou a žiaľom v srdci spomíname.
Manželka s rodinou.

Dňa 25. decembra uplynú 2 mesiace, čo nás navždy opustila naša milovaná

Ivanka Blaškovičová.

Tí, ktorí ste ju poznali,
venujte tichú spomienku.

Ďakujeme všetkým, ktorí sa boli rozlúčiť na poslednej ceste s Ivankou a za kvetinové dary.
S láskou spomínajú mamička a brat Šimonko.

Slovo k Vianociam

Milí Kremničania,

po roku opäť prežívame sviatky narodenia Božieho Syna. Pri tejto príležitosti by som sa spolu s vami rád zamyslel nad Tajomstvom narodenia Božieho Syna.

Jedna stará legenda hovorí o tom, ako sa raz všetky cnosti rozhodli zanechať zem zamorenú zlom a vrátiť sa do nebeského domova. Keď prišli k nebeskej bráne, vrátnik ich nechal vstúpiť všetky, okrem dôvery. „Nepustím ňa preto, aby úbohí ľudia na zemi medzi toľkými pokušeniami a útrapami neupadli do beznádeje,“ vysvetľoval. Dôvera sa teda musela vrátiť späť na zem. Keď to videli ostatné cnosti, nasledovali ju.

Keď zažívame silu lásky, priateľstva, krásy stvorenia a človeka, naša dôvera rastie a prehĺbuje sa, premieňa náš život. Dôvera vzniká, keď sa prehĺbuje vzťah s osobou. Čím hlbší vzťah, tým väčšia dôvera. Ktosi pekne povedal, že dôvera a láska chodia spolu. Dôvera mocnie vo vzťahu, v ktorom

je vernosť.

Nebolo tomu dávno, keď som mal možnosť byť pri situácii, kedy si dlhoroční partneri, bývajúc pod jednou strechou povedali, že už medzi nimi prestala byť láska a rozišli sa. Mali deti, ktoré neboli ešte zaopatrené, ale aj napriek tomu prestali spolu bývať. Záležalo mi na ich vzťahu, tak som im ponúkol pomoc na obnovenie ich spoločného života. Pri rozhovoroch sme hľadali odpovede na problémy, ktoré prežívali a veru mužovi pri tom aj tiekli slzy. Ale nechcel ich vzťah vzdať. Podobne to vyjadrila aj jeho partnerka. Neviete si predstaviť moju radosť, keď som ich prednedávnom uvidel spolu. Boli veľmi šťastní. Ich kríza ich nezlomila, ale pomohla im každému v sebe objaviť niečo, čo potrebovali, aby sa znova do seba zamilovali.

Asi dobre poznáme príbeh o troch mudrcoch, ktorí na východe zbadali hviezdu, ktorá svetu oznamovala narodenie veľkého Kráľa. Len čo ju zazreli,

rozhodli sa ju nasledovať. Vydali sa na dlhú nebezpečnú cestu. Hviezda však po čase zmizla.

Každému z nás sa môže stať podobná situácia ako mudrcom, že sa hviezda stratí. Ale podstatné je nevzdať sa a kráčať ďalej.

Prežívame vianočné sviatky. Pamätajme počas stretnutia s najbližšími, že novonarodený Ježiš, najdrahší dar všetkých darov, prišiel na náš svet, aby sme neboli zamorení zlom a hriechom. Prišiel nám vliať každému jednému z nás nádej, že akúkoľvek ťažkosť prežíva spolu s nami a neopúšťa nás v nej.

Všetkým nám prajem, nech sa Božie Dieťa každý deň narodí v srdci každého z nás, aby mohlo cez nás rozdávať svoje požehnanie, radosť a lásku. Požehnané vianočné sviatky Vám praje

Marian Krajč, rím - kat. farár

Milí priatelia, drahí bratia a drahé sestry v Pánovi Ježišovi Kristovi!

Znovu a znovu, každým rokom, aj po dvoch tisícročiach si pripomíname udalosť, ktorá nemá v dejinách ľudstva obdoby. Boh sa stal človekom. Jedinečným a pre nás nepochopiteľným spôsobom. Dokonca aj ten, kto sa tvári a správa akoby Boha nebolo, aj ten oslavuje Vianoce. Rôzni ľudia tak dávajú Vianociam rôzny zmysel a význam.

V Biblii, v liste Židom (Hebrejom) čítame: „Mnoho ráz a rozličným spôsobom hovoril kedysi Boh otcom ústami prorokov. V týchto posledných dňoch prehovoril k nám v Synovi, ktorého ustanovil za dediča všetkého, a cez ktorého stvoril aj svet.“ Celý tento list je v podstate napomenutím pre tých, ktorí upadli do krízy viery. Raná cirkev už pomerne skoro upadla do krízy, bola poznamenaná javmi ochabnutia. Teda by sme situáciu mohli tiež charakterizovať ako kresťanské zovšednenie.

A keď sme pri tom zovšednení či ochabnutí alebo kríze viery — iste mi dáte za pravdu, že situácia vtedy a dnes, je takpovediac identická. Aj o nás, žiaľ platí, že sme odpadli od viery, zľahostajneli, v mnohom stratili záujem o veci duchovné...

Milí priatelia, na Vianoce si pripomíname narodeniny niekoho, kto žije a kto má pre nás všetkých obrovský význam. Čo s týmto konštatovaním ale urobíme? Zmení sa niečo v nás? Pôjdeme do kostola, lebo to patrí k vianočnej atmosfére. Potom pôjdeme domov, sadneme si za štedro-večerný stôl, rozbalíme darčeky pod vianočným stromčekom, chvíľku sa potešíme so svojimi najbližšími... Bude to zajtra či pozajtra aspoň v niečom iné? Duchovná kríza, tak sa zdá, že začína prerastať do nebývalých rozmerov. Dôsledkom je množstvo strádania uprostred sveta a v nás samotných. — My a naše rodiny, naše farnosti a zbo-

ry, spoločenstvá, nie sú celé, nie sú kompletne, nie sú vyvážené...

Príliš mnoho detí má veľa vecí, ale málo lásky, má mnoho nereálnych očakávaní a málo veľkorysého milosrdenstva a súcitu. Mnoho rodín, aj iných spoločenstiev stráda v tom, že nežijeme jeden pre

druhého, ale len pre seba. Koľko je takých rodín, kde si každý žije podľa seba! Absenciou duchovnej sily plodíme deti, ale nedávame im sebadôveru, máme deti, ktoré stratili schopnosť niečo dokázať, vytrvať, dôverovať sami sebe, lebo sme im my sami nikdy skutočne nedôverovali...

Skúsme dať svojim deťom, vnúčatám i ostatným k tohtoročným Vianociam niečo z toho, čo sme my ako deti prijímali. Darujme im čas, dajme im lásku. Ukážme im na Toho, ktorý je štedrý a svätý, a ktorého štedrosť je v tom, že svoju svätosť dáva — aby sme aj my mali to, čo potrebujeme ku spásu, k tomu, aby sme sa už tu mohli stavať celým, vyrovnaným, vyváženým, celistvým človekom. A práve narodenie Božieho Syna — to je ten štedrý dar Božej svätosti. Boh štedro dáva svätosť slabým, hriešnym ľuďom vo svojom Synovi. A robí to tak, že sa stáva človekom. Stáva sa človekom, aby mu porozumel, aby mu ukázal cestu, zjavil pravdu a daroval spásu — večný život.

Tie prvé Vianoce boli po materiálnej stránke veľmi biedne. V žiadnej betlehemskej domácnosti pre Neho nebolo miesto. Ako je tu u vás doma, bratia a sestry? Máte pre Ježiša pripravené miesto? Máte pre Neho aspoň kúsok miesta vo svojom srdci? Alebo zas, ako každým rokom, ostane mimo vašu domácnosť, mimo vaše srdce?... Dajte šancu Kristovej láske, aby zaplnila vaše srdce až po okraj. Dajte šancu láske, ktorá sa stala telom. Aby vás potom mohla formovať a meniť na taký obraz, na aký sme boli všetci stvorení.

Možno sa pýtate, podobne ako kedysi Mária: „Ako sa to môže stať?“ Aj pre nás dnes platí slovo, ktoré vtedy povedal anjel Márii: „Neboj sa!“ Bohu nič nie je nemožné. Boh môže a chce urobiť dobré zmeny v živote každého z nás. Prosme o Božiu prítomnosť v našich životoch, v našich rodinách i spoločenstvách. Veď On je Immanuel, Boh s nami.

Jozef Pacek, evanjelický farár

pokračovanie z titulnej strany

Sedem storočí kremnických mestských lesov

Daniel Haas Kianička

Drevo z okolia Kremnice sa využívalo predovšetkým na výstavbu banských diel a rudu spracovávajúcích zariadení (mlyny, stupy) a na remeselné a stavebné účely. Mesto už v stredoveku zamestnávalo horárov, ktorí dohliadali na jeho lesný majetok. Banskí majstri zase zabezpečovali dodávky dreva pre banský priemysel. Čo sa týka ťažby dreva, získala Kremnica v stredoveku aj niekoľko dôležitých privilégií. Základné mestské privilégiá spojené s držbou lesného teritória potvrdili Kremnici aj panovníci Žigmund Luxemburský (1400 a 1409) a Vladislav II. Jagelovský (1496). V roku 1393 povolil Kremničanom ostrihomský arcibiskup ťažbu dreva (za stanovený poplatok) aj na svojich pozemkoch v oblasti Svätého Kríža (dnes Žiar nad Hronom). V roku 1390 cisár Žigmund Luxemburský nariadil kastelánovi v Šášove, aby nebránil vstupovať Kremničanom do šášovských lesov. V roku 1411 ten istý panovník nariadil, aby lesy mesta Kremnice v Turci boli chránené proti útokom turčianskych šľachticov. Kráľ Vladislav II. v roku 1496 povolil všetkým stredoslovenským banským mestám, aby mohli rúbať drevo a páliť drevné uhlie pre potreby baní aj v lokalitách hradných panstiev Lupča, Šášov a Revište, ktoré patrili Dóciomcom. Kráľ Vladislav o šesť rokov neskôr (1502) potvrdil banským mestám ich staré právo, že môžu v okolitých kráľovských lesoch slobodne ťažiť drevo a dovážať ho do miest pre potreby výstavby banských diel.

Časť územia v blízkosti Kremnice patrila pôvodne do vlastníctva kráľovskej komory. Kremnici sa toto územie postupne podarilo získať do svojho výlučného vlastníctva. V roku 1382 daroval Žigmund Luxemburský kremnickému špitálu obec Veterník. V roku 1429 za „výhodnú sumu“ predal mestu teritórium s obcami Kunešov, Lúčky, Horná a Dolná Ves. Kremnica expandovala aj do oblasti Turca. V rámci súdnych sporov s turčianskymi zemanmi získala postupne do svojho vlastníctva Sklené a Hornú Štubňu (1405) a neskôr aj Mútnu, Dolnú Štubňu, Turčianske Teplice, Čremošné a Háj (do 1535). To všetko aj s lesmi.

Ilustračná kresba lesného skalnatého terénu z plánu na rekonštrukciu cesty z Kremnice do Banskej Bystrice, 1768, Slovenský banský archív v Banskej Štiavnici

V Kremnici je v stredoveku doložený aj veľkoobchodník s drevom. Bol ním mešťan Stanko Vilhelmovič, ktorý v roku 1457 získal od kráľa Ladislava V. privilégium slobodne ťažiť drevo v breznianskych lesoch a plaviť ho po Hrone až do Budína, a to bez platenia mýta.

V 16. storočí pričlenila Kremnica k svojmu teritóriu veľký lesný majetok siahajúci od Kremnice (Štôsu) až po lesy patriace zvolenskému hradnému panstvu. Mesto kúpilo tieto lesy v roku 1569 od krem-

nického komorského podgrófa Wolfganga Rolla. Problematickým bolo využívanie lesov v Turci v tzv. Rovnej hore. Na základe dohody z roku 1523 tu mohli v rámci komposesorátu ťažiť drevo aj šľachtici z Veľkého a Malého Čepčína. Tí však rúbali stromy aj nad rámec dohody. Kremničania sa tomu usilovali zabrániť, problémy v tejto oblasti však pretrvávali vlastne až do 20. storočia (a trvajú, mimochodom, dodnes).

Spory existovali aj so štátnou komorskou správou. Tá sa usilovala získať správu kremnického lesného majetku do svojich rúk, čo súviselo s preberaním nerentabilných súkromných banských prevádzok do rúk erára. Mesto sa však tomu bránilo, pretože na kúpu lesov vynaložilo veľké finančné prostriedky. Podľa vyčíslenia z 18. storočia to bolo až 150 000 zlatých. Na základe Maximiliánovho banského poriadku z roku 1570 boli v stredoslovenských banských mestách, teda aj v Kremnici, zriadené erárne banské sudy, do ktorých kompetencií prešla aj správa lesov. Na činnosť kremnického banského súdu však prispievalo aj mesto Kremnica, preto bola lesná administratíva spoločná. Mesto za užívanie lesov vyberalo od komory

poplatky, ktorých sa neskôr vzdalo. Výkon lesnej správy mal v rukách pôvodne výlučne mestský lesný personál. Od konca 17. storočia k nim pribudli aj erárni lesníci a na začiatku 18. storočia získal od mesta právo spoludozoru nad lesmi aj štátny banský majster. Kompetenčné spory medzi mestom a komorou riešila vzájomná Lesná dohoda z roku 1750. Na jej základe sa pri Banskom súde zriadil nový lesný úrad (Cisársko-kráľovský mestský spojený lesný úrad), ktorého prísediacími boli štyria členovia za komoru (na čele s banským a lesným majstrom) a štyria členovia za kremnickú mestskú radu (na čele s richtárom). V rámci kremnických lesov boli zriadené tri lesné revíry — Kremnica, Horná Štubňa a Horný Turček). Úrad zamestnával 6 erárnych a 2 mestských horárov.

Podľa lesných zákonov z roku 1565 (Maximiliánov lesný poriadok) a 1769 (Lesný poriadok Márie Terézie), ako aj kremnických nariadení (napríklad inštrukcie pre lesný personál) sa v lesoch malo hospodáriť účelne a bez zbytočného plytvania, nemalo sa ťažiť devastačne a malo sa dbať aj na obnovu lesných porastov. Napríklad stromy sa mali stínať čo najnižšie pri zemi, mala sa stanovovať ich porubná zrelosť a vysádzať sa mali v príslušnej miere za pomoci semien, neskôr aj sadenic. Pravidelne sa zakazovalo pasenie domácich zvierat v lesoch, hlavne kôz, pretože tie poškodzovali mladé výhonky stromov.

Škody v lesoch popri človeku a zvieratách dokázali narobiť aj živelné pohromy. V roku 1626 postihla Kremnicu a okolie veľká búrka, ktorá spôsobila ujmy v samotnom meste, ale aj v horách vyvrátila až okolo tisícky stromov a poškodila vodovod. V roku 1740 zase búrka povyvracala takmer všetky stromy v jednom z lesov pri Dolnom Turčeku, kde sa získavalo drevo na stavebné účely. Lesy boli pre priemysel v Kremnici veľmi dôležité. V dôsledku toho mala ťažba dreva stúpajúce tendencie a začal sa pociťovať nedostatok dreva v lesoch v okolí mesta. Reakciou na to bola snaha získavať drevo aj z iných lesných celkov (napríklad Šášov alebo Mošovce), ale aj úsilie odborne obnovovať porasty.

V Kremnici aj v 19. storočí existovala spoločná komorsko-mestská správa lesných majetkov. Postupom času však predstavitelia štátu (kráľovskí komisári) začali spochybňovať nárok mesta na lesy, tvrdiac, že tie boli mestu udelené panovníkmi len preto, aby z nich boli pokrývané potreby baníctva. Obsadzovanie postu banského a lesného majstra si časom takisto uzurpoval štát.

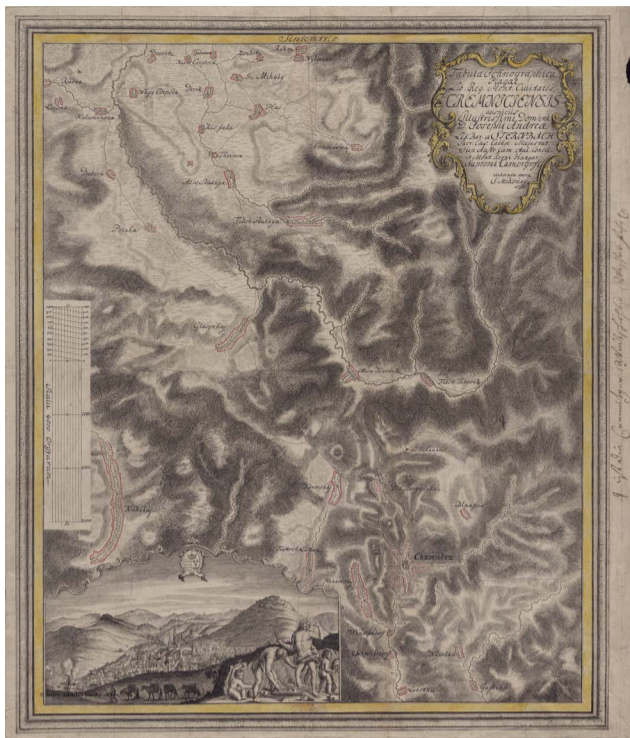
K zmenám v lesnej administratíve v Uhorsku došlo v revolučnom roku 1848. V Banskej Štiavnici bol zrušený Hlavný komorskogrófsky úrad a nahradený bol Cisársko-kráľovským dolnouhorským riaditeľstvom baní, lesov a majetkov. Zasadnutia kremnického lesného úradu sa začali konať na mestskej radnici a jeho predstaveným sa stal mešťanosta (najvyšší mestský hodnostár). V roku 1851 došlo k premenovaniu lesného úradu v Kremnici na Cisársko-kráľovské rezervátne štátne lesy a v rámci nich začal štát preberať správu lesníctva do svojich rúk. Mesto sa tomu však intenzívne bránilo. Po dlhoročných sporoch a súdnych konaniach došlo k uzavretiu dohody medzi oboma stranami o správe lesov v roku 1880. Podľa nej získal štát 2876,8 ha lesov smerom na juh od mesta, zvyšok s rozlohou 10 273,2 ha pripadol Kremnici. V meste bol zriadený nový Mestský lesný úrad na čele s lesným majstrom (medzi rokmi 1887 až 1916/1918 zastával tento post Eduard Lende). Jeho ďalšími zamestnancami boli hlavný lesník, lesník, skladník, horári, strážcovia skladov a pomocný personál. Úrad začal úspešne hospodáriť so svojím lesným majetkom. Reguloval ťažbu dreva, mal zisky z jeho odpredaja a úspešne obnovoval lesné porasty. Od roku 1887 sa začalo aj so zalesňovaním vrchov v bezprostrednom susedstve mesta, pretože

pokračovanie na str. 13

pokračovanie zo str. 12

Mapa mesta Kremnice a okolia (s lesným majetkom) od kartografa Samuela Mikovíniho z roku 1733, Slovenský banský archív v Banskej Štiavnici

tie boli holé, čo bol dôsledok banskej ťažby. Pripomeňme, že v Uhorsku k oddeleniu správy baníctva a lesníctva došlo v roku 1871, pričom centrom správy lesníctva sa stala Banská Bystrica, kde bolo zriadené tzv. Riaditeľstvo majetkov. Lesmi sa v 19. storočí zaoberali zákony z rokov 1807, 1879 a 1898. Nimi sa v krajine zaviedla moderná správa lesníctva na čele s odborným vysokoškolsky vzdelaným aparátom.

Okrem Eduarda Lendeho pôsobili v Kremnici aj ďalšie lesnícke osobnosti — na začiatku 19. storočia to bol napríklad Ignác Hančok a v polovici storočia známy lesnícky odborník Wiliam Rowland (1851 — 1856 ako lesný šafár). V roku 1884 bola Kremnica so svojim lesným úradom ocenená na Krajinskej výstave v Budapešti veľkým diplomom za vynikajúce výsledky pri obnove lesných porastov. V roku 1887 sa v Kremnici uskutočnilo valné zhromaždenie Uhorského lesníckeho spolku, čo bola pre Kremnicu významná udalosť. Aspoň na okraj uvedme, že na slávnostnej večeri v prvý deň tohto podujatia sa podávalo srnčie mäso, pstruhy, jariabky, brusnice, rýdziky a dolnozemske vína.

Kremnické mestské lesníctvo prosperovalo aj po vzniku Československej republiky v roku 1918. Dokladom toho je napríklad Hospodársky plán lesnej správy mesta Kremnice za roky 1934 — 1943.

Nachádzajú sa v ňom výkazy parciel, plošné výmery, technické údaje, špeciálne popisy porastov, tabuľka vekových tried stromov atď. Na čele lesnej správy stál naďalej Mestský lesný úrad. V roku 1934 pracovali na lesnej správe v Kremnici dvaja horári, v Hornom Turčeku štyria horári a v Dolnej Štubni šiesti horári. Zatiaľ čo v roku 1884 bolo v oblasti Kremnice zalesnených 9905,23 ha územia, v roku 1934 to bolo už 10107,10 ha. Po roku 1948 však lesné hospodárenie v Kremnici opäť prebral do svojich rúk štát. Prinavrátiť lesy mestu sa podarilo až po udalostiach roku 1989. K reštitúcii mestského lesného majetku došlo v roku 1992, a to s výnimkou Rovnej hory (cca 600 ha), o ktorú vedie mesto dodnes súdny spor s Vojenskými lesmi Slovenskej republiky. Spoločnosť Mestské lesy Kremnica za posledných 25 rokov zodpovedne spravovala a v súčasnosti aj spravuje svoj lesný majetok. Popri úspešnom riešení hospodárskych úloh (predaj a dodávky dreva, zalesňovanie, starostlivosť o les a zver) nezabúda ani na občanov mesta. Nedávno sprístupnila vyhlídkovú vežu na Krahulskom štíte a v tomto roku odovzdala do užívania zrekonštruované lesné zberné nádrže známe ako Kaskády.

Podrobne o problematike dejín kremnických lesov a lesníctva sa budete môcť dočítať v knihe, ktorej vydanie pripravujú Mestské lesy Kremnica na rok 2018.

Rok v kremnickom archíve

Katarína Dobrotková, foto: Ivan Čillík

Na rok 2017 si pre milovníkov histórie zamestnankyne kremnického archívu naplánovali rôzne podujatia. Ku koncu kalendárneho roka môžeme bilancovať, že sa nám podarilo plánované uskutočniť a značne prehliť spoluprácu s Mestským úradom v Kremnici, s Miestnym odborom Matice slovenskej v Kremnici, s Katedrou histórie Filozofickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, ale i so základnými a strednými školami z oboch okresov spadajúcich pod pôsobnosť archívu.

Počas priebehu celého roka boli pre školy pripravené vo forme hodín dejepisu prednášky zamerané na bohatú históriu mesta Kremnice a jeho archívu. Mladí bádatelia spoznávali minulosť prostredníctvom týchto prezentácií:

Postavenie mesta Kremnice na mapách Európy, Remeslá, cechy, továrne v zachovaných prameňoch kremnického archívu,

Kultúrno-historické pamiatky mesta Kremnice, História mesta Kremnice a jeho archívu.

Významným dňom pre archív je Deň otvorených dverí. Tohto roku sa konal 15. júna 2017. Pre návštevníkov bola pri tejto príležitosti realizovaná výstava s názvom Remeslá, živnosti a priemysel v bývalých okresoch Kremnica a Nová Baňa. Prezentované boli archívne dokumenty súvisiace s danou témou a rôzne zaujímavé aktivity. Nechýbali ani prednášky a prehliadka priestorov budovy archívu. Pred samotným Dňom otvorených dverí v kremnickom archíve prebiehali pre žiakov už spomínané hodiny dejepisu a na záver týždňa si prišli archív pozrieť všetci záujemcovia. Tak si priatelia histórie, žiaci a rodinky s deťmi mohli vyskúšať písanie na písacích strojoch, písanie brkom či pečatenie. Niektorí spomínali a tí mladší spoznávali... Veď málokto z nás má dnes doma písací stroj.

Už teraz sa tešíme a pozývame vás na ďalší Deň otvorených dverí, ktorý sa bude konať 8. - 9. júna 2018.

Krásnou myšlienkou vedúcej archívu PhDr. Valérie Solčániovej bolo zaspomínať si, poďakovať a vziať úctu človeku, ktorý pre kremnický archív

urobil tak veľa — PhDr. Teodorovi Lamošovi, CSc. Teodor Lamoš bol nielen kremnickým archivárom ale aj kronikár, historik, historický geograf, vedec, publicista, športovec a aktívny iniciátor. V spolupráci s mestom Kremnica sa nám podarilo pripraviť krásnu akciu, zámerom ktorej bolo predstaviť výnimočnú kremnickú osobnosť a jej všestranné aktivity v širšom kultúrnom a spoločenskom kontexte. Prednáška pani vedúcej priblížila zúčastneným aktívny život a tvorbu Teodora Lamoša. Po prednáške sa rodina, priatelia, zverenci a známymi aktívne zapájali do besedy. Z ich príbehov a spomienok bolo cítiť vďaku a lásku. Vyvrcholením bolo slávnostné odovzdanie čestného občianstva in memoriam rodinným príslušníkom na Mestskom úrade v Kremnici.

V priestoroch archívu si môžete ešte stále prezrieť vystavané exponáty, ktoré súvisia so životom a prácou tejto osobnosti.

Túto výstavu si prišli na jeseň 22. septembra prezrieť i kolegovia zo Štátneho archívu v Žiline so sídlom v Bytči a jeho jednotlivých pracovísk. Súčasťou pracovnej návštevy bola aj prezentácia vynovených priestorov pracoviska Archív Kremnica a jeho najcennejších archívnych dokumentov. Dojemným bolo stretnutie dvoch bývalých kolegyň — kremnických archivároek pani Emílie Chovanecovej s PhDr. Máriou Weinbergerovou.

Úspešnou akciou roka bol i nedávno konaný Seminár Miestneho odboru Matice slovenskej v Kremnici na čele s predsedom Milanom Rybárskym v spolupráci s mestom Kremnica a kremnickým archívom. Na tomto podujatí bola verej-

nosti priblížená osobnosť mesta Kremnice - Jozef Horváth. Seminár sa konal na pôde mestského úradu, kde Valéria Solčániová odprezentovala odborný príspevok, ktorý dôstojne opisuje život a pôsobenie bývalého starostu mesta. Ako druhý mal prejav archivár a historik PhDr. Peter Zoričák. Silným momentom bolo odhalenie pamätnej tabule počas odbijania zvonov kremnickej veže Kostola sv. Kataríny. Páve vďaka Jozefovi Horváthovi sa ich zvuk dodnes rozlieha kremnickým námestím. Všetky tieto vzácne návštevy i z Ústavu dejín Sliezskej univerzity v Katoviciach, ale aj akcie a podujatia sú zapísané v kronike kremnického archívu. Listovaním v kronike spomíname a veríme, že budúci rok taktiež zaplníme mnohými zápismi z návštev a fotkami z úspešných podujatí.

Bliži sa koniec roka. Pri tejto príležitosti, tak ako v tom predchádzajúcom, sme sa rozhodli pripraviť z úcty a vďaky bývalým kolegom vianočné posedenie kremnických archivárov. Vôňa ihličia a kapustnice, priateľské rozhovory, spomienky a prekrásny výhľad na zasneženú Kremnicu navodia čaro vianočnej atmosféry a my sa tak spoločne rozlúčime s rokom 2017.

Kolektív kremnických archivároek vám žela krásne sviatky a všetko dobré do nového roka.

Pripomínáme si výročie úmrtia Michala Matunáka

Lenka Hirschnerová

Dňa 5. decembra 2017 si pripomíname 85. výročie úmrtia významného archivára mesta Kremnice a slovenského historika Michala Matunáka. Michal Matunák sa narodil 17. júla 1866 v Šuranoch. Nepochádzal z bohatej rodiny, no i napriek tejto skutočnosti mu rodičia umožnili študovať na gymnáziu a neskôr vyštudovať teológiu. V rokoch 1879 - 1883 navštevoval Rímskokatolícke gymnázium v Nových Zámkoch, v rokoch 1883 - 1885 študoval v Banskej Štiavnici. Posledné dva roky štúdia dokončil na Rímskokatolíckom gymnáziu v Jágri, kde aj zmaturoval. Teológiu študoval na Ústrednom katolíckom seminári v Budapešti, kde sa okrem teológie venoval aj cirkevnej hudbe a histórii. Dňa 2. júla 1891 bol Michal Matunák vysvätený za kňaza. V meste Kremnica pôsobil ako kaplán od 2. júla 1894 do 5. januára 1898. Býval v meštianskom dome číslo 51 [v súčasnosti Dolná ulica č. 78/24]. V tomto období sa spoznal aj s významným kremnickým archivárom Pavlom Križkom, ktorý ho oboznámil s historickou prácou a archivnou praxou. Po odchode z Kremnice zastával pozíciu riaditeľa Vyššej ľudovej školy v Krupine, založil tu mestské múzeum, tlačiareň i miestny časopis. Po štvrtročnom pôsobení v Krupine sa stal breznianskym dekanom. Po vzniku republiky pracoval vo výbore novozaloženej Matice slovenskej a v Muzeálnej slovenskej spoločnosti. Do Kremnice sa opätovne vrátil až v roku 1922, kedy dňom 1. októbra začal pracovať v kremnickom archíve. Matunák sa venoval publikačnej činnosti už od jeho študentských čias. Zanechal po sebe približne sedemdesiat prác z rôznych období a oblastí slovenských dejín. Jednou z významnejších prác je dielo Nové Zámky pod tureckým panstvom 1663 - 1685, v ktorom publikoval zhrnutie výsledkov svojej práce o rodnom kraji. Prvým vydaným dielom počas jeho pôsobenia v Kremnici bola práca Turecko-uhorské boje v severozápadnom Uhorsku, vydaná v roku 1897 v Slovenských Pohľadoch. V práci sa zameril na opis protitureckých opatrení

banských miest od začiatkov tureckých vpádov na Slovensku až po rok 1564. Ako archivár mesta Kremnice vydal v roku 1928 pri príležitosti 600. výročia založenia mesta publikáciu Z dejín slobodného a hlavného banského mesta Kremnice. Toto dielo je považované za jeho najväčšie životné dielo, ktoré obsahuje dôležité kapitoly dejín mesta. V spomínanej knihe Z dejín... uvádza, že pre napísanie tejto knihy veľa cestoval. Pre študijné účely navštívil Ostrihom, Budapešť, Kutnú Horu a Jihlavu. Cieľom jeho ciest ako sám uvádza, bolo zozbierať čo najviac historických údajov pre vyvrátenie omylov o pôvode mesta Kremnica, nakoľko sláva mesta zapríčinila vznik rôznych omylov a bájok. Svoju pozornosť venoval aj témam ako: banské a mincovné pomery v Uhorsku pred založením Kremnice, založenie mesta, prví obyvatelia Kremnice, mestský majetok, mestské a banské práva, archív a archivári, požiare, kniežatské návštevy v Kremnici, vznik hradu a hradieb mesta či vojenské a cirkevné dejiny mesta.

Vo svojom diele sa venuje aj rozporuplnej téme starobylé kremnické runy na Veleštúre (pôvodný názov Verešdúr). Runové nápisy považoval za falzifikáty a odôvodňoval to rôznymi tvrdeniami ako napríklad, že Slovania nikdy runy nemali. Spomína, že sa našiel runový nápis aj za Gálikovským domom, pod Rembízom s nápisom „Moravtsik Karol“. Karol Moravčík tam kedysi býval a pracoval ako obuvník. Uvádza, že okolo roku 1860 sa obuvník učil dlabiť runové nápisy do skaly a často ho navštevoval aj Križko so Zechenterom. Tvrdil, že runové nápisy sa nemôžu udržať na slabej trachytovej skale ani 200 rokov, niečo 1600 rokov. Nešlo mu do hlavy, ako bolo možné, že sa runové nápisy objavili až v roku 1860, a prečo ich pred Pavlom Križkom nenašiel nikto iný? Ako však sám v knihe Z dejín slobodného a hlavného banského mesta Kremnice uvádza na strane 47 „bol som za polštvrť roka svedkom jeho neúnavnej práce, spolu som pracoval s ním, a mnoho som sa i od

neho naučil...však týmto nechcem a nemôžem vziať z jeho zásluh. Téma starobylých kremnických rún je dodnes otvorená.

Michal Matunák sa zaslúžil aj o získanie zriedkavého zlatého dukátu do mestského múzea v Kremnici. Svedčí o tom správa zo dňa 28. mája 1931, v ktorej Matunák píše Mestskej rade v Kremnici o kúpe dukátu pre múzeum. Išlo o takzvaný červený zlatý z doby uhorského kráľa Vladislava I., ktorý vládol v období rokov 1440 - 1444. Matunák uvádza, že dukát našla jedna pani na lúčanskom poli a na radu pána farára ho predala mestskému múzeu za 200 Kčs. Zo správy je zrejmé, že Michal Matunák bol nesmierne rád, že sa mu podarilo odkúpiť takú vzácnu pamiatku, nakoľko dukát patrí medzi najstaršie a najcennejšie zlaté mince.

Kremnický archivár umrel náhle v Kremnici ako 66-ročný, a tak mnohé jeho práce zostali nedokončené. Našťastie sa rukopisy, či už dokončené alebo rozpísané, zachovali a sú prístupné širokej verejnosti v Štátnom archíve v Banskej Bystrici, pracovisko Archív Kremnica prostredníctvom osobného fondu. Osobný fond Michala Matunáka zahŕňa okrem spomenutých rukopisov aj rôznu korešpondenciu, ilustračný a tlačový materiál.

V reprezentačnom družstve SR v behu na lyžiach Gabčíková

Jozef Mecele

V reprezentačných tímoch Slovenska v behu na lyžiach na sezónu 2017-2018 figuruje z lyžiarov Mestského klubu lyžiarov (MKL) Kremnica jediná zástupkyňa — Žilinčanka Rebeka Gabčíková, členka tímu olympijských nádejí (dorasteniek). Členom družstva olympijských nádejí (dorastencov) je aj odchovanec kremnického bežeckého lyžovania Kristián Klouda a Žilinčanka Lucia Michaličková, tiež bývalá bežkyňa MKL Kremnica je členkou tímu junioriek. V súčasnosti obaja pretekajú vo farbách Športového klubu polície (ŠKP) Banská Bystrica. Členom realizačného tímu reprezentačných druž-

stiev mužov a žien v pozícii servismana pôsobí Kremničan Michal Polačko z nášho MKL. Bývalý Kremničan, kremnický lyžiarsky odchovanec František Novodomec (LK Detviarska Huta-Látky) je členom realizačného tímu — servismanom reprezentačných družstiev mužov a žien a asistentom trénera družstva mužov do 23 rokov. Branko Michalech (ŠKP Banská Bystrica), syn bývalého Kremničana, kremnického pretekára a trénera Jozefa Michalecha je zaradený na pozíciu asistenta trénera družstiev juniorov, junioriek a olympijských nádejí (dorastencov a dorasteniek).

euroloppet.sk

ONEWAY
THE AUTHENTIC NORDIC SPORTS BRAND

26. 1. - 28. 1. 18

bielastopa.eu

V polovici januára na Skalke o slovenské majstrovské tituly v behu na lyžiach

Jozef Mecele

Mestský klub lyžiarov Kremnica (MKL) usporiada na Skalke v sobotu a v nedeľu 13. a 14. januára 2018 majstrovstvá Slovenska v behu na lyžiach žiactva, dorastu, juniorov, dospelých a veteránov — I. časť, ktoré sú zároveň pretekmi Slovenského pohára a akademické majstrovstvá Slovenska (študentov vysokých škôl). Sobota, 13. jan. — žiactvo, dorast, juniori, dospelí, šprint voľne (len ml. žiactvo klasicky) Nedeľa, 14. jan. — žiactvo, dorast, juniori, dospelí, vytrvalostné preteky voľne s intervalovým štartom (ml. žiactvo klasicky), veteránske kategórie voľne s hromadným štartom

Foto Ivan Čilič

INZERCIA

MARTIN ČUPKA: Učím ľudí, ako pochopiť peniaze

MARTIN ČUPKA
MANAGING DIRECTOR
PARTNERS GROUP SK

Pomysleli by ste niekedy, že budete odborníkom vo finančnom sprostredkovaní?

Vôbec nie. Ako mladý chlapec som uvažoval o svojom budúcom povolání úplne v inej oblasti – ale napokon to bol práve svet financií, ktorý ma zaujal. Práca s ľuďmi a pomoc pochopiť otázky z oblasti financií bolo pre mňa veľmi atraktívne a lákave.

Čím si vás finančné sprostredkovanie získalo?

Už na vysokej škole som pochopil, že čím viac príležitostí mám, tým som slobodnejší. A to je to, čo ma lákalo asi najviac – príležitosti na samostatný rozvoj. Táto profesia mi umožňuje neustále osobnostne rásť a ovplyvniť svoj kariérny, ale aj finančný rozvoj.

Existuje návod, ako si vybrať správneho finančného sprostredkovateľa?

Vybrať si dnes kvalitného finančného sprostredkovateľa je jednoduchšie, ako sa na prvý pohľad zdá. Existuje mnoho možností, ako si overiť, či má daný sprostredkovateľ potrebné licencie v oblasti služieb, ktoré ponúka. Ale rovnako silným argumentom sú referencie od samotných klientov. Odporúčanie na daného sprostredkovateľa je najvyššie ocenenie dôvery zo strany jeho klientov. Vo vzťahu klient – sprostredkovateľ musí v prvom rade fungovať dôvera, ale aj vzájomná chémia.

Aký je váš typický klient?

Typickým klientom sú napríklad mladí ľudia, ktorí sa potrebujú osamostatniť a prebrať zodpovednosť do vlastných rúk. Najčastejšia téma, ktorú s nimi riešime, je tvorba rezerv – ako si ich správne tvoriť, na aké dlhé ob-

„Čím viac príležitostí mám, tým som slobodnejší,“ tvrdí Martin Čupka, odborník na osobné financie z PARTNERS GROUP SK. Práve toto presvedčenie stálo za jeho rozhodnutím vymeniť pozíciu doktoranda so zameraním na výskum a vývoj technických materiálov v automobilovom priemysle za finančné sprostredkovanie. Po 16 rokoch vo finančnom biznise hovorí: „Svoje rozhodnutie neľutujem. Vo financiách som sa našiel.“

dobie a najmä tieto rezervné financie ukladať. Pozitívnym znamením je, že mnohí mladí ľudia sa už dnes zamýšľajú nad svojou budúcnosťou, aj preto je pre nich zaujímavá téma ochrany príjmu a zabezpečenia vyššieho štandardu v budúcnosti.

Ďalším typom klientov sú mladé rodiny alebo páry. Táto skupina najčastejšie rieši otázku bývania, zabezpečenia rodiny či lepšieho zhodnotenia vlastných rezerv. Mnohí si uvedomujú, že na ich vlastnom príjme stojí budúcnosť celej rodiny, a preto s nimi často riešime ochranu príjmu.

Služby finančného sprostredkovania tiež vyhľadávajú tí, ktorí si už vybudovali určitú kariéru, majú finančné prostriedky a chcú ich bezpečne zhodnotiť a zabezpečiť si tak finančnú stabilitu do budúcnosti.

Pamätáte si na zaujímavý prípad klienta, ktorému ste pomohli z neľahkej situácie?

Spomínam si na konkrétny prípad mladej rodiny. Dostali sa do veľmi ťažkej finančnej situácie, ktorá bola spôsobená nesprávnym rozhodnutím. Spoločné príjmy partnerov sa pohybovali na úrovni 2 150 eur a z toho takmer 1 500 eur mesačne odchádzalo len na splátky a rôzne spotrebné úvery. Ich celkový dlh bol až 68 000 eur a finančnú rezervu nemali vytvorenú žiadnu. Táto domácnosť si vyžadovala komplexné finančné nastavenie a ozdraviť tak rodinné financie. V prvom rade sme potrebovali vyriešiť úverové zaťaženie, pričom sme splátky stiahli na sumu 266 eur mesačne. Po vypracovaní osobného finančného plánu a jeho realizácii, sa im podarilo za rok a pol vytvoriť si krátkodobé finančné rezervy vo výške 2 300 eur, strednodobé rezervy vo výške 4 380 eur a pri dlhodobej rezerve im svieti číslo 1 580 eur. A to sme pri našej spolupráci len na začiatku.

Peňaženky v najbližších dňoch prevetrajú sviatky. Dá sa v tomto období udržať finančne na uzde?

Príprava na sviatky, špeciálne Vianoce, je vždy finančne náročná. Často pri nich podliehame emóciám a tie sprevádzajú nepremyslené a nesprávne rozhodnutia. Je pochopiteľné, že každý chce kúpenými darčekom potešiť, ale-

bo nesklamať blízkeho. No treba si zväziť, či týchto pár dní v roku naozaj stojí za to, aby sme išli na dno svojich finančných možností a následne celý rok vykryvali finančné straty. Pri riadení osobných financií platí, že na každý väčší finančný výdavok sa treba pripravovať priebežne počas roka, v ideálnom prípade aspoň v šesťmesačnom predstihu. Takto nás vyššie výdavky počas Vianoc zasiahnu najmenej. Čo v žiadnom prípade svojim klientom neodporúčam je, aby Vianoce vykryvali za „cudzí peniaze“, teda na dlh. Ak sa vyhnú týmto nástrahám, je vysoká šanca, že nielen sviatky, ale aj vstup do nového roka zvládnu vo finančnej pohode.

POZNÁTE PRAVIDLO IDEÁLNYCH FINANČNÝCH MIER 10:20:30:40?

„Z výplaty nám nezostane ani euro,“ takto reagujú Slováci pri otázke, či si sporia peniaze do rezervy. No podľa odborníkov na osobné financie nie je rozhodujúci náš príjem, ale to, ako máme pod kontrolou výdavky. Pozrite sa, ako vyzerá zdravé rozloženie financií podľa pravidla ideálnych finančných mier 10:20:30:40.

10 = FINANČNÁ REZERVA

Minimálne 10 % z mesačného príjmu jednotlivca či domácnosti by malo smerovať na vytvorenie finančnej rezervy. Tá sa dá v prípade potreby použiť na preklenutie neočakávaných životných situácií – napr. pri dočasnom výpadku príjmu počas dlhodobej práceneschopnosti, strate zamestnania či oprave auta. Optimálna finančná rezerva má mať výšku šiestich mesačných príjmov domácnosti.

20 = DLHODOBÉ AKTÍVA

Podľa finančníkov by malo optimálne až 20 % príjmov smerovať do vytvárania dlhodobých aktív. Patrí sem napr. ochrana pred výpadkom príjmu formou vhodne zvoleného životného poistenia. Taktiež sa sem zaraďuje sporenie na dôchodok, ktorý by mal zväziť každý, kto si chce aj po svojom odchode do dôchodku zachovať životný štandard a dopriať si o čosi viac, než čo mu umožní dôchodok od štátu.

30 = ÚVERY

Výška úverov v domácnosti by nemala presiahnuť 30 % príjmov. Za touto hranicou je už bežný chod rodiny, ako aj schopnosť financovať akékoľvek ďalšie potreby ohrozený. Pokiaľ ide o spotrebné úvery, nákup na splátky či nebankové pôžičky, ich výška by mala mať optimálne výšku 0 %. Týchto úverov sa treba snažiť čo najskôr zbaviť a nezadlžovať sa ďalej.

40 = SPOTREBA

Na bežnú finančnú spotrebu v domácnosti by malo ísť maximálne 40 % z mesačných príjmov rodiny. Na mysl máme výdavky spojené s bežnou prevádzkou domácnosti – strava, oblečenie, cestovné, kultúra či voľný čas. V tejto oblasti má mnoho ľudí rezervy. Dôležité je poznať výšku týchto výdavkov a mať ich pod kontrolou.

10 ROKOV FINANČNÝCH SLUŽIEB INAK

**PRISPOLUPRÁCI
JE DÔLEŽITÁ
DÔVERA.**

DC
DOMINIKA CIBULKOVÁ

**PARTNERS
GROUP SK**
FINANČNÉ SLUŽBY INAK

www.partnersgroup.sk

ÚPRAVA BEŽECKÝCH TRATÍ

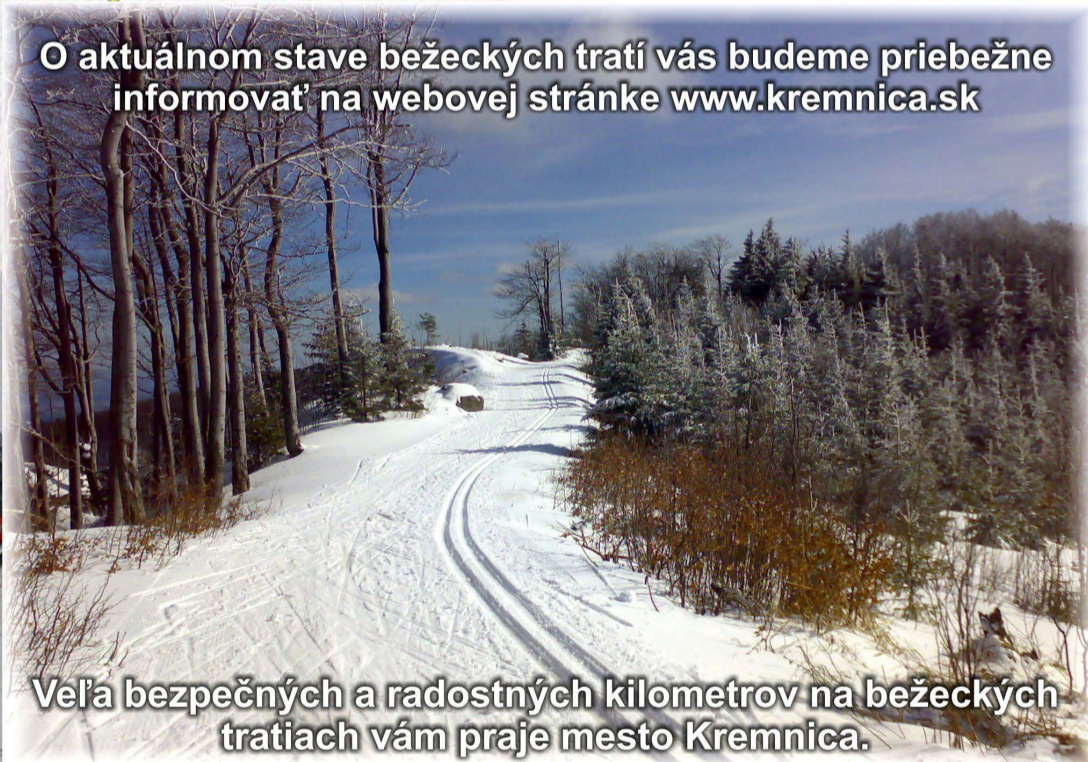
Vážení športovci, bežkári

mesto Kremnica pre Vás upravuje bežecké trate v Kremnických vrchoch. Zakúpením nálepky v rôznych nominálnych hodnotách, prispievate na úpravu bežeckých tratí. Finančné prostriedky z kúpy nálepky sa akumulujú na účte mesta, ktoré tieto financie použije výlučne na úpravu lyžiarskych – bežeckých tratí a to tak, aby v maximálnej možnej miere vyhovelo požiadavkám bežkárov – turistov.

Nalepte si nálepku na viditeľné miesto napr. palicu alebo lyžu, a takto môžete odprezentovať svoj príspevok na úpravu bežeckých tratí. Nálepky si môžete zakúpiť v Kultúrnom a informačnom centre mesta Kremnica, v športovej hale Relax centrum na Skalke, na Chate Hostinec, v predajni Cyklo – Santé v Kremnici, prípadne v iných ubytovacích zariadeniach.

O aktuálnom stave bežeckých tratí vás budeme priebežne informovať na webovej stránke www.kremnica.sk

Veľa bezpečných a radostných kilometrov na bežeckých tratiach vám praje mesto Kremnica.

Mikuláša na námestí privítali stovky detí

Svetlana Šverhová, foto: Miloš Lacko

Stromček želaní, čítanie rozprávok, fotenie s Miki Mausom, Čertovo koleso, športové pole, písanie Ježiškovi – toto všetko a nielen to, si mohli deti vyskúšať a zažiť počas tohtoročného stretnutia s Mikulášom v meste. V podvečer 6. decembra ho na hlavnom námestí privítali krdel' nedečkávkych detí, pred zrakmi ktorých už tradične rozsvietil vianočný stromček pred mestským úradom. Potom sa odobral do priestorov blízkej fary, aby tu v stíšení a slávnostnej atmosfére vypočul detské želania, či básničky a obdaroval každého malým balíčkom. Čakanie na osobné stretnutie s Mikulášom spetrilo deťom zatiaľ množstvo hier a prevapení. Tí smešší určite ako prví navštívili pivnicu Bellovho domu, kde v prítomí čerti krútili kolesom, alebo kočiareň vo dvore mestského domu, kde deti povyzvedali prísne ale láskavé strigy. Veľký záujem bol o tetovačky – momentálne veľký módný boom aj medzi najmenšími. Múzeum gýča otvorilo svoje priestory pre všetkých a ponúklo netradičné fotenie s dvoma rozprávkovými bytosťami v nadživotnej veľkosti. Kto práve nemal chuť na športové zápolenie, mohol sa stíšiť a započúvať do rozprávok v knižnici. Nechýbali ani detské tvorivé dielne a výroba vianočných ozdôb či pozdravov v expozícii múzea mincí a medailí. Pri fontáne na námestí si mohli deti napísať svoje želania a vložiť ich do balónov šťastia letiacich k oblohe. Mikulášske radovánky sprevádzala dobrá muzička a potešil aj stánok s teplým čajom. Počasie podujatiu prialo, prvý decembrový sneh zasypal krajinu už pár dní predtým.

Tohtoročné stretnutie s Mikulášom pripravilo mesto Kremnica, Centrum voľného času Kremnica, OZ Kremnicium, ZUŠ J. L. Bellu, NBS-Múzeum mincí a medailí Kremnica, Múzeum gýča a Knižnica J. Kollára. Veľké poďakovanie patrí pánovi farárovi Marianovi Krajčovi za láskavé poskytnutie priestorov katolíckej fary. Mikuláš na námestí bol prvým predvianočným podujatím v meste. Otvoril tak brány čarovnému adventnému času.

Najbližšie číslo Kremnických novín má uzávierku 15. januára 2018.

RIADKOVÁ INZERCIA

Ponúkam opravy a predaj šijacích strojov. Tel: 0907 129 671

Profesionálne tepovanie u vás doma: sedacie súpravy, koberec, stoličky, interiér auta, posteľné matrace a lavice. Kontakt: 0917 921 356

Vymením zrekonštruovaný byt 1+kk, pivnica, podkrovná kója, dreváreň za 2-3 izbový byt na námestí, alebo v bezprostrednej blízkosti. Rozdiel v cene doplatím. Pôvodný stav výhodou. Kontakt: +421-902-620 512

Hľadáme distribútorov na rozvoz novín - Kremnica a okolie. Kontakt: 0903 317 056